



Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaitē divkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskata sagatavošana un nodokļu piemērošana



2020.gada jūlijs

Saturs

| | |
|--|----|
| Vispārējās prasības | 3 |
| Attaisnojuma dokumenti | 11 |
| Kases operāciju uzskaitē | 19 |
| Grāmatvedības reģistru kārtošana..... | 22 |
| Gada pārskata sagatavošana | 32 |
| Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana | 36 |
| Iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) piemērošana..... | 40 |
| Būtiskākais sabiedriskā labuma organizācijām (SLO) | 45 |
| Pielikumi..... | 47 |

Vispārējās prasības

Valsts ieņēmumu dienesta sagatavotajiem metodiskajiem norādījumiem "Reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaitē divkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskata sagatavošana un nodokļu piemērošana" ir **ieteikuma raksturs**, kas skaidro normu piemērošanu, kā arī situācijas, kas nav atrunātas normatīvajos aktos. Reliģiskās organizācijas var izmantot šos metodiskos norādījumus, organizējot grāmatvedības uzskaiti. Tāpat reliģiskās organizācijas var izstrādāt savas grāmatvedības uzskaites metodes, lai piemērotu normatīvo aktu prasības grāmatvedības uzskaitē.

Reliģiskās organizācijas ir Reliģisko organizāciju likuma noteiktajā kārtībā reģistrētās draudzes, reliģiskās savienības (baznīcas) un diecēzes.

Reliģiskajai organizācijai, kārtojot grāmatvedības uzskaiti, jāievēro šādi **normatīvie akti**:

- likums "Par grāmatvedību", kurā noteikti vispārējie grāmatvedības kārtošanas principi;
- Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju", kuros noteiktas prasības saimniecisko darījumu iegrāmatošanai un grāmatvedības reģistru kārtošanai, prasības grāmatvedības datorprogrammām, nosacījumi grāmatvedības organizācijas dokumentiem, kārtība, kādā veic inventarizāciju, u.c. prasības grāmatvedības kārtošanai;
- Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.584 "Kases operāciju uzskaites noteikumi", kuros noteikta saņemto un izdarīto skaidrās naudas maksājumu uzskaites kārtība;
- Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumi Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem", kuros noteikta reliģisko organizāciju gada pārskata struktūra, saturs, kā arī sagatavošanas, pārbaudīšanas un iesniegšanas kārtība;
- Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumi Nr.558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", kuros noteiktas dokumentu oriģinālu, to atvasinājumu un dublikātu izstrādāšanas un noformēšanas prasības;
- Ministru kabineta 2005.gada 28.jūnija noteikumi Nr.473 "[Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprīte starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām](#)", kuros noteikta elektroniskā formā sagatavota dokumenta noformēšanas kārtība;
- reliģiskajai organizācijai, kurai piešķirts sabiedriskā labuma statuss, jāievēro arī Sabiedriskā labuma organizāciju likums, Ministru kabineta 2005.gada 4.janvāra noteikumi Nr.11 "Noteikumi par sabiedriskā labuma organizāciju administratīvajiem izdevumiem", kuros noteikti sabiedriskā labuma organizācijas izdevumu veidi, kas [Sabiedriskā labuma organizāciju likuma](#) izpratnē ir uzskatāmi par sabiedriskā labuma organizācijas administratīvajiem izdevumiem.

Ja reliģiskās organizācijas apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem gan kārtējā, gan iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 40 000 *euro*, tad reliģiskā organizācija kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, ņemot vērā šādus nosacījumus:

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

- Ja reliģiskajai organizācijai, kura kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedza 40 000 *euro*, bet kārtējā pārskata gadā pārsniedz 40 000 *euro*, reliģiskā organizācija **zaudē** iespēju kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, taču pārskata gadā tā var turpināt kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā.

- Reliģiskā organizācija var turpināt kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā arī nākamajā pārskata gadā gadījumā, ja kārtējā pārskata gadā ir bijis tikai viens saimnieciskā darījuma gadījums (piemēram, nekustamā īpašuma atsavināšana vai saņemts mantojums), kura rezultātā kopējā saimniecisko darījumu kopsumma pārsniedz 40 000 *euro* pārskata gadā.

1.piemērs

| 20X6.gads | 20X7.gads | 20X8.gads | 20X9.gads |
|--|--|--|--|
| Jauna reliģiskā organizācija, apgrozījuma nav - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā |
| Jauna reliģiskā organizācija, apgrozījuma nav - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā |
| - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā |
| - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība divkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā |
| - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums pārsniedz 40 000 EUR, jo veikts viens darījums – pārdots nekustamais īpašums; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā | - apgrozījums nepārsniedz 40 000 EUR; - grāmatvedība vienkāršā ieraksta sistēmā |

Saimnieciskie darījumi ir darbības, fakti un notikumi, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī.



Reliģiskā organizācija arī gadījumā, kad kārtējā un iepriekšējā pārskata apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem nepārsniedz 40 000 euro, **var izvēlēties** kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā.

Šādā gadījumā nav atbrīvojuma no grāmatvedības organizācijas dokumentu izstrādāšanas kārtības un citām prasībām, kas attiecas uz divkāršā ieraksta sistēmu.

Darījumu uzrādīšanai grāmatvedībā reliģiskā organizācija lieto tādu kontu plānu, lai gada pārskata sastāvdaļas varētu sastādīt atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumu Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem" 1.pielikumam "Balances shēma" un 2.pielikumam "Ieņēmumu un izdevumu pārskata shēma".

Šī materiāla piemēros darījumu uzrādīšanai grāmatvedībā lietoti posteņi, kas atbilst Ministru kabineta 2006.gada 14.novembrī noteikumu Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem" 1.pielikumam "Balances shēma" un 2.pielikumam "Ieņēmumu un izdevumu pārskata shēma".

Reliģiskās organizācijas apgrozījumu (ieņēmumus) no saimnieciskajiem darījumiem pārskata gadā nosaka – **saskaitot visus reliģiskās organizācijas ieņēmumus**, kas atspoguļoti ieņēmumu un izdevumu pārskatā.

2.piemērs

Diecēzes kūrīja saņem finansējumu no vietējās pašvaldības. Finansējuma mērķis – atbalstīt remontdarbus baznīcas ēkai, kura pieder diecēzes kūrījai.

Minēto summu iekļauj ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "Saņemtās dotācijas". Projekta "Baznīcu nakts" ietvaros baznīcas telpas tiek izīrētas nakts koncerta organizēšanai. Saņemtā samaksa tiek iekļauta postenī "Ieņēmumi no saimnieciskās darbības". Savukārt Lieldienu un Ziemassvētku dievkalpojumu laikā saziēdoto naudas līdzekļu summa, kuru diecēzes draudžu prāvesti saskaņā ar bīskapa lēmumu pārskaita diecēzes kūrījas atbalstam, tiek atspoguļota ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "Citi ieņēmumi".

Lai noteiktu diecēzes pārskata gada apgrozījumu (ieņēmumus), tiek saskaitītas visos ieņēmumu posteņos norādītās summas.

3.piemērs

Baznīcas ēkā atrodas ziedojumu kaste ar norādi "Ziedojumi dzīvnieku patversmei". Saskaņā ar līguma nosacījumiem ziedojumu kaste tikai fiziski atrodas baznīcas ēkā, bet netiek uzskatīta par reliģiskās organizācijas īpašumu. Pēc vienošanās ar dzīvnieku patversmes vadību reizi nedēļā baznīcā ierodas patversmes pārstāvis, lai izņemtu saziēdotos naudas līdzekļus un sāktu izmantot paredzētajiem mērķiem. Reliģiskā organizācija saziēdotos naudas līdzekļus savā grāmatvedībā

neuzskaita, jo tiešā veidā nav saistīta ar ziedojumu vākšanu un nodrošina tikai telpas, kurā ziedojuma kaste atrodas uz ziedojumu vākšanas laiku.

4.piemērs

*Draudze vēlas atbalstīt vietējo bērnu namu. Baznīcas ēkā tiek izvietota ziedojumu kaste ar norādi "Ziedojumi bērnu namam". Saskaņā ar draudzes grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikto katras dienas beigās draudzes vadītāja norīkota persona saskaita saņemtos naudas līdzekļus, noformē kases ieņēmumu orderi un novieto tos reliģiskās organizācijas kasē (seifā). 20X1.gada 30.novembrī saņemti 500 **euro**. Grāmatvedībā darījumu uzrāda šādi:*

*D "Nauda" 500 **euro***

*K "Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi" 500 **euro***

Saņemotā summa ir daļa no reliģiskās organizācijas ieņēmumiem 20X1.gada pārskatā.

Savukārt, samaksājot bērnu namam savāktos ziedojumus, grāmato šādi:

*D "Citi izdevumi" 500 **euro***

*K "Nauda" 500 **euro***

Reliģiskā organizācija var kārtot grāmatvedības uzskaiti, **izmantojot grāmatvedības datorprogrammu**. Reliģiskā organizācija lieto tikai tādu grāmatvedības datorprogrammu, kuras izmantošanas tiesības saskaņā ar Autortiesību likumu apliecina attiecīga licence vai licences līgums.



Reliģiskajai organizācijai **jāizstrādā** Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 41. un 41.¹ punktā minētie **grāmatvedības organizācijas dokumenti**, t.i., reliģiskās organizācijas vadītāja izdotu dokumentu kopumu, kuros noteikta kārtība, kādā, ievērojot normatīvo aktu prasības, konkrētā reliģiskā organizācija kārtu grāmatvedības reģistrus, sagatavo attaisnojuma dokumentus un organizē to apriti, veic inventarizāciju, sagatavo gadu pārskatu un citus grāmatvedības pārskatus un glabā grāmatvedības dokumentus. Šajā dokumentu kopumā iekļaujams arī grāmatvedības kontu plāns un citi reliģiskās organizācijas vadītāja izdotie dokumenti, ja tādi ir, kas nepieciešami reliģiskās organizācijas grāmatvedības kārtošanai.

Grāmatvedības organizācijas dokumenti nosaka arī kārtību, kādā reliģiskā organizācija sniedz pārskatus par skaidrās vai bezskaidrās naudas avansu izlietojumu, uzskaita saimnieciskos darījumus, faktus un notikumus.

Ja reliģiskās organizācijas īpašumā ir transportlīdzeklis, tā izstrādā kārtību un dokumenta paraugu **degvielas izdevumu uzskaitēi** (1.pielikums).

5.piemērs

*Reliģiskās organizācijas "X" īpašumā ir vieglais transportlīdzeklis Volvo XC60 ar automobiļa valsts numuru AA1212, kurš tiek izmantots reliģiskās organizācijas darbībā. Reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikts, ka transportlīdzekļa vadītājs reizi mēnesī sagatavo un līdz nākamā mēneša 5.datumam iesniedz reliģiskās organizācijas grāmatvedim apstiprināšanai **noteikta parauga dokumentu** – "Pārskats par degvielas izmantošanu", kas apliecina, ka iegādāta degviela, kas izmantota reliģiskās organizācijas darbības nodrošināšanai.*

Reliģiskās organizācijas divkārtšais ieraksts

Mācītājam Jānim Kalniņam 20X9.gada septembrī no reliģiskās organizācijas kases tiek izsniegti 30 **euro** degvielas iegādei.

20X9.gada 10.septembrī mācītājs izmantoja reliģiskās organizācijas transportlīdzekli, lai nokļūtu Ūpju kapsētā, kur bija uzaicināts vadīt bērnu ceremoniju, savukārt 20X9.gada 29.septembrī transportlīdzeklis bija nepieciešams, lai nokļūtu pagasta slimnīcā sakramenta sniegšanai.

Mēneša laikā iegādāti 24 litri degvielas, ko aplicina degvielas uzpildes stacijā "Y" saņemtie čeki par kopējo summu 30 **euro**. Saskaņā ar reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikto kārtību mācītājs sagatavo pārskatu par degvielas izmantošanu 20X9.gada septembrī, ko kopā ar kases čekiem iesniedz reliģiskās organizācijas grāmatvedim.

Pārskats par degvielas izmantošanu

Dokumenta Nr.9.
20X9.gada 30.septembrī

Reliģiskās organizācijas
nosaukums "X"

Reģistrācijas numurs 12345678999

Juridiskā adrese AZ iela 42, Balvi, LV- 4501

Automobiļa marka Volvo XC60

Automobiļa valsts Nr.AA1212

Automobiļa vadītāja(-u)

Vārds(-i) un uzvārds(-i) Jānis Kalniņš

Periods 20X9.gada 1.septembris līdz 20X9 .gada 30.septembris

| | |
|--|--------|
| 1. Odometra stāvoklis mēneša sākumā (km) | 00100 |
| 2. Odometra stāvoklis mēneša beigās (km) | 00400 |
| 3. Nobraukums (km) | 300 km |

| | |
|--|----------------------------|
| 4. Automobiļa degvielas atlikums pārskata perioda sākumā (litri) | 8 (kas ir 10 euro vērtībā) |
|--|----------------------------|

| | |
|--|------------------------------|
| 5. Automobiļa degvielas atlikums pārskata perioda sākumā (litri) | 5 (kas ir 6,25 euro vērtībā) |
|--|------------------------------|

| | |
|--|----|
| 6. Faktiski patērētā degviela pārskata periodā (litri) | 27 |
|--|----|

Kopsavilkums par iegādāto degvielu

| Nr.p.k. | Mērķis | Čeka numurs | Datums | Degvielas daudzums (litros) | Darījuma vērtība (euro) |
|---------|---------|-------------|---------------|-----------------------------|-------------------------|
| 1. | DUS "Y" | Nr.1234 | 10.septembris | 9 | 11,25 |
| 2. | DUS "Y" | Nr.5678 | 29.septembris | 15 | 18,75 |
| | | | | 24 | 30 |

Maršruts:

| |
|---|
| 10.09.20X9. AZ iela 42, Balvi-Ūpju pagasts-AZ iela 42, Balvi 100 km (turp un atpakaļ) |
| 29.09.20X9. AZ iela 42, Balvi-Stirnu iela 4, Z pagasts-AZ iela 42, Balvi 200 km (turp un atpakaļ) |

Dokumenta sagatavotāja paraksts un atšifrējums: Jānis Kalniņš

Saskaņā ar odometra rādījumiem septembrī ar vieglo transportlīdzekli kopā nobraukts 300 kilometru:

2.rinda (00400 km) – 1.rinda (00100 km) = 3.rinda (300 km)

Degvielas iegādes izdevumus apliecinošie dokumenti – kases čeki – apliecina, ka mēnesī iegādāti 24 litri degvielas par 30 **euro** (pārskata sadaļas "Kopsavilkums par iegādāto degvielu" ailes "Darījuma vērtība (euro) 1.rinda (11,25) + ailes "Darījuma vērtība (euro) 2.rinda (18,75)). Summa degvielas izdevumu apstiprināšanai pārskatā tiek uzrādīta ar pievienotās vērtības nodokli, jo reliģiskā organizācija nav pievienotās vērtības nodokļa maksātāja.

Augustā un septembrī degvielas cena par 1 litru ir 1,25 **euro**.

Transportlīdzeklī konstatēts degvielas atlikums mēneša sākumā 8 litri (4.rinda), Savukārt degvielas atlikums mēneša beigās ir 5 litri (5.rinda).

Pēc krājumu uzskaites datiem un mēneša laikā iegādātās degvielas daudzuma nosaka faktiski patērēto degvielas daudzumu, ņemot vērā degvielas atlikumu mēneša sākumā un mēneša beigās:

8 litri + 24 litri – 5 litri = 27 litri (6.rinda),
kas ir 33,75 **euro** (27 litri x 1,25 **euro**)

Reliģiskās organizācijas krājumos uz septembra sākumu ir iekļauti 8 litri degvielas 10 **euro** vērtībā. Tā kā septembrī par degvielas iegādi izlietoti 30 **euro**, tad divkāršā ieraksta sistēmā tie uzrādīti kā krājumu (degvielas) vērtība:

10.09.20X9.

D "Krājumi, materiāli"

11,25 **euro**

K "Nauda"

11,25 euro

un

29.09.20X9.

D "Krājumi, materiāli"

18,75 **euro**

K "Nauda"

18,75 **euro**

Tādējādi degviela reliģiskās organizācijas krājumos septembrī ir uzrādīta 40 **euro** vērtībā (10 **euro** +30 **euro**).

Ņemot vērā pārskatā par degvielas izmantošanu sniegto informāciju, septembra beigās izmaksās iekļauj faktiski izlietotās degvielas vērtību 33,75 **euro** (27 litri x 1,25 **euro**) :

30.09.20X9.

K "Krājumi, materiāli"

33,75 **euro**

D "Citi izdevumi"

33,75 **euro**

Uz 1.oktobri krājumu sastāvā palikuši neizlietoti 5 litri degvielas 6,25 **euro** vērtībā.

Dokumentu apgrozības apraksts nosaka ar reliģiskās organizācijas saimnieciskajiem darījumiem saistīto attaisnojuma dokumentu sagatavošanu, reģistrāciju, apgrozību un citus lietvedības jautājumus. Šajā aprakstā ietver attaisnojuma dokumentu pārbaudes un apstrādes secību, apstiprināšanas kārtību, izpildes termiņus, izpildītājus, sagatavoto attaisnojuma dokumentu eksemplāru skaitu, glabāšanas vietu, ilgumu un citu informāciju.

Reliģiskās organizācijas divkārsšais ieraksts

Reliģiskās organizācijas vadītājs, ievērojot attaisnojuma dokumentiem normatīvajos aktos noteiktās prasības, patstāvīgi izvēlas šo dokumentu noteikto paraugu un sagatavošanas veidu (2.pielikumā iepirkuma akta veidlapas paraugs).

6.piemērs

Reliģiskā organizācija "X" īstenojusi projektu "Zupas virtuve", lai nodrošinātu siltas pusdienas trūcīgajiem, daudzbērnu ģimenēm, vientuļajiem, kā arī bezpajumtniekiem. Draudzes loceklis Jānis Zariņš vienojies ar draudzes vadītāju, ka katru mēnesi šim nolūkam piegādās reliģiskajai organizācijai savā piemājas saimniecībā izaudzētos dārzeņus.

20X1.gada 20.augustā Jānis Zariņš piegādā reliģiskajai organizācijai 20 kg kartupeļu un 10 kg burkānu. Saskaņā ar vienošanos kartupeļi tiek iepirkti par 0,40 euro/kg, bet burkāni par 0,70 euro/kg.

Saimniecības vadītājs Juris Ozols, saņemot dārzeņus, noformē reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikta parauga ārējo attaisnojuma dokumentu – iepirkuma aktu, uz kuru pamatojoties tiek veikti ieraksti reliģiskās organizācijas grāmatvedības dokumentos.

IEPIRKUMA AKTS

Iepirkuma akta **numurs 8**

Izrakstīšanas datums 20X1.gada 5.augusts

Preču piegādātājs

Vārds, uzvārds Jānis Zariņš

Personas kods 111111-22222

Preču izsniegšanas vietas adrese AZ iela 42, Balvi, LV-4501_____

Preču saņēmējs

Reliģiskās organizācijas nosaukums "X"

Reģistrācijas numurs 12345678999

Juridiskā adrese AZ iela 42, Balvi, LV- 4501

Preču saņemšanas vietas adrese AZ iela 42, Balvi, LV-4501

Informācija par precēm

| Nr.p.k. | Nosaukums | Mērvienība | Daudzums | Vienības cena (euro) | Kopējā vērtība (euro) |
|---------|-----------|------------|----------|----------------------|-----------------------|
| 1. | Kartupeļi | kg | 20 | 0,40 | 8 |
| 2. | Burkāni | kg | 10 | 0,70 | 7 |
| | | | | | 15 |

Darījuma kopsumma, euro (cipariem) 15

Kopā apmaksai, euro (vārdiem) piecpadsmit eiro

Izsniedza:

Vārds, uzvārds Jānis Zariņš

Paraksts xxxxx

Datums 20X1.gada 5.augustā

Saņēma:

Vārds, uzvārds Juris Ozols

Paraksts yyyy

Datums 20X1.gada 5.augustā

Inventarizācijas instrukcijā reliģiskās organizācijas vadītājs norāda inventarizācijas komisijas sastāvu un inventarizācijas sākšanas un pabeigšanas termiņu, rezultātu dokumentēšanas termiņu.

Attaisnojuma dokumenti

Reliģiskās organizācijas grāmatvedībā jāatspoguļo visi saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas reliģiskās organizācijas mantas stāvoklī, saskaņā ar reliģiskās organizācijas vadītāja norādījumiem objektīvi izvērtējot darījuma ekonomisko būtību un ietekmi uz reliģiskās organizācijas mantas stāvokli.

7.piemērs

*Draudzes baznīcā notiek laulību ceremonija. Baznīcas telpu dekorēšanai draudzes dalībnieki atnes ziedus, kas pēc būtības ir mantisks ziedojums, jo arī pēc laulību ceremonijas tie noteiktu laiku paliek kā baznīcas rotājums. Ziedi draudzes grāmatvedībā netiek uzskaitīti, jo draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ka ziedi un dekorācijas, kas nepārsniedz 300 euro vienam pasākumam un paredzēti baznīcas telpās **notiekošu uz konkrētām personām, nevis baznīcu vērstu ceremoniju organizēšanai**, grāmatvedībā netiek uzskaitīti.*

8.piemērs

Draudzes dalībnieks bez atlīdzības baznīcas apkures nodrošināšanai piegādā 80 m³ ozola malkas, kuras aptuvenā tirgus vērtība ir 50 euro/m³. Tā kā materiālais ziedojums paredzēts baznīcas darbības nodrošināšanai, tad, pamatojoties uz iekšējo attaisnojuma dokumentu, ziedojuma summa 4000 euro grāmatvedībā tiek uzrādīta šādi:

| | | |
|--------------------------------------|-----------|-----------|
| D "Materiāli" | 4000 euro | |
| K "Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi" | | 4000 euro |

9.piemērs

Pēc dievkalpojuma baznīcā trūkcietējs lūdz mācītāju ziedot naudas līdzekļus pārtikas iegādei. Mācītājs ziedo trūkcietējam 2 euro no personīgajiem līdzekļiem. Tā kā darījums nav saistīts ar reliģiskās organizācijas darbību un neietekmē reliģiskās organizācijas saimnieciskās darbības rādītājus, tas grāmatvedībā netiek uzskaitīts.

10.piemērs

Ņemot vērā pieredzi, ka trūkcietēji, ienākot dievnamā, lūdz naudas ziedojumus pārtikas un apģērba iegādei, draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ka šim nolūkam mēneša laikā atļauts izmantot 50 euro.

Mēneša sākumā mācītājam tiek izsniegti 50 euro trūkcietēju atbalstam, par to noformējot kases izdevumu orderi, uz kuru pamatojoties tiek veikti ieraksti grāmatvedības reģistros.

| | | |
|-------------------|---------|---------|
| D "Citi izdevumi" | 50 euro | |
| K "Nauda" | | 50 euro |

Mēneša beigās konstatēts, ka trūkcietēju atbalstam izlietoti tikai 40 euro. Mācītājs nodod reliģiskās organizācijas kasē 10 euro, tiek noformēts kases ieņēmumu orderis, uz kuru pamatojoties tiek veikts ieraksts grāmatvedības reģistros.

| | | |
|-----------|---------|--|
| D "Nauda" | 10 euro | |
|-----------|---------|--|

*K "Citi ieņēmumi"**10 euro*

Likums "Par grāmatvedību" nosaka, kādas ir grāmatvedības attaisnojuma dokumentu noformēšanas prasības, norādāmie rekvizīti un informācija par saimniecisko darījumu.

Reliģiskā organizācija saimnieciskās darbības atspoguļošanai grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas **pamatoti ar attaisnojuma dokumentu**, kas noformēts atbilstoši likuma "Par grāmatvedību" 7.panta prasībām.

Ir arī ēji un iekšēji attaisnojuma dokumenti. Par ārēju attaisnojuma dokumentu uzskatāms dokuments, kas sagatavots citā uzņēmumā, kā arī tāds dokuments, kas sagatavots reliģiskajā organizācijā iesniegšanai citam uzņēmumam. Visi pārējie attaisnojuma dokumenti uzskatāmi par reliģiskās organizācijas iekšējiem attaisnojuma dokumentiem.

11.piemērs

*Draudzē tiek organizēta zupas virtuve maznodrošinātajiem un trūcīgajiem. Zupas pagatavošanai nepieciešamie produkti tiek iegādāti tirgū, par tiem tiek samaksāti 70 **euro**, bet netiek izsniegti naudas izdevumu apliecinājoši dokumenti – kases čeki vai kvītis ar Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētiem numuriem. Par produktu iegādi draudzes grāmatvedis **sastāda iekšējo attaisnojuma dokumentu – aktu, kurā norādīti visi likumā "Par grāmatvedību" noteiktie rekvizīti. Saskaņā ar reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikto, aktu ar parakstu un tā atšifrējumu apstiprina par zupas virtuves organizāciju atbildīgā persona, draudzes grāmatvedis un draudzes vadītājs.***

Saimniecisko darījumu grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Materiālu izdevumi"

70 euro

K "Nauda"

70 euro

12.piemērs

*Draudzes loceklis, kurš ir reģistrējies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskā darba veicējs, nodod draudzes grāmatu galdā 100 pašdarinātus izstrādājumus (sveces). Konkrēta cena netiek norādīta, bet tiek norunāts vēlāmais maksājums izstrādājuma pircējam – 3 līdz 5 **euro**, vienojoties veikt pēcapmaksu pēc realizācijas.*

*Tiek noformēts ārējais attaisnojuma dokuments – preču piegādes dokuments, kurā norādīti normatīvajos aktos noteiktie rekvizīti (vienības cena – vidējais vēlāmais maksājuma apmērs – 4 **euro**).*

Pamatojoties uz iepirkuma aktu, reliģiskā organizācija veic ierakstus grāmatvedības reģistros, savukārt draudzes loceklis, kurš reģistrējies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskā darba veicējs, – savos grāmatvedības reģistros.

Darījums draudzes grāmatvedībā tiek atspoguļots šādi:

Draudzes loceklis nodod izstrādājumus:

Tā kā izstrādājumi nekļūst par draudzes īpašumu, tad uzskaitē tiek veikta tikai analītiskajā uzskaites reģistrā, kurā tiek veikts ieraksts par saņemto preci.

Saņemot naudu par izstrādājumiem

D "Nauda"

400 euro

K "Pārējie kreditori"

400 euro

| | |
|---|-----------------|
| <i>Izmaksājot naudu draudzes loceklim</i> | |
| <i>D "Pārējie kreditori"</i> | 400 euro |
| <i>K "Nauda"</i> | 400 euro |

13.piemērs

Draudzes mācītājs ir uzaicināts vadīt apbedīšanas ceremoniju. Pēc ceremonijas mirušā piederīgie kā pateicību mācītājam ziedo 50 euro.

Ja ziedojuma devēji to dara bez juridiska pienākuma, izrādot pateicību mācītājam kā fiziskai personai, uz kuru likums "Par grāmatvedību" neattiecas, tad arī šāds ziedojums nav jānoformē.

Ņemot vērā to, ka šāda veida ziedojums/dāvinājums mācītājam kā fiziskajai personai pēc savas ekonomiskās būtības piešķirts kā atlīdzība par izdarīto pakalpojumu, tad tas tiek uzskatīts par ienākumu, kurš tiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Savukārt, ja ziedots tiek reliģiskajai organizācijai (draudzei), tad par saņemto ziedojumu grāmatvedības reģistros tiek veikts šāds ieraksts:

| | |
|--|----------------|
| <i>D "Nauda"</i> | 50 euro |
| <i>K "Ieņēmumi no reliģiskās darbības"</i> | 50 euro |

14.piemērs

Priesteris A ir saņēmis bīskapa nominātu kalpošanai draudzē X. Lai nodrošinātu priesteri dzīvošanai piemērotus apstākļus, draudzei piederošajā mājā nepieciešams veikt remontdarbus. Pēc bīskapa lūguma remontdarbiem nepieciešamo finansējumu 10 000 euro piešķir starptautiska kristīgā organizācija Y, kuras mērķis ir finansiālās palīdzības sniegšana garīdzniekiem. Draudzes grāmatvede izsniedz priesterim 2000 euro materiālu iegādei, darbu apmaksai.

Y piedāvā X divus naudas plūsmas variantus:

1) nauda tiek ieskaitīta priesteri A personīgajā bankas norēķinu kontā.

Šāds variants nav pieļaujams, arī gadījumā, ja par izlietotajiem naudas līdzekļiem A iesniedz X pārskatu ar pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem – rēķiniem, maksājuma uzdevumiem un kases čekiem, jo finansējums piešķirts draudzes ēkas remontam.

2) nauda tiek ieskaitīta draudzes X bankas norēķinu kontā.

Darījums grāmatvedībā tiek uzrādīts šādi:

Saņemot finansējumu:

| | |
|--------------------------|--------------------|
| <i>D "Nauda"</i> | 10 000 euro |
| <i>K "Citi ieņēmumi"</i> | 10 000 euro |

Noformējot kases izdevumu orderi un veicot ierakstu kases grāmatā, izsniedz A naudu izejmateriālu iegādei:

| | |
|--|------------------|
| <i>D "Debitori"(norēķini ar avansa norēķinu personu)</i> | 2000 euro |
| <i>K "Nauda"</i> | 2000 euro |

Saskaņā ar draudzē X noteikto kārtību, lai pamatotu draudzes izdevumus, A iesniedz grāmatvedei materiālu iegādi apliecinošus dokumentus:

| | |
|---|------------------|
| <i>D "Citi izdevumi"</i> | 2000 euro |
| <i>K "Debitori" (norēķini ar avansa norēķinu personu)</i> | 2000 euro |



Grāmatvedība reliģiskajā organizācijā jākārtot tā, lai Valsts ieņēmumu dienests vai cita persona normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos varētu konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

15.piemērs

*Draudzes baznīcā notiek koncerts, kurā mākslinieki uzstājas brīvprātīgi, nesāņemot par to atlīdzību. Bet saskaņā ar mutisku vienošanos ar draudzes prāvestu, māksliniekiem jānodrošina transporta pakalpojumi nokļūšanai uz baznīcu un atpakaļ, kā arī pusdienas koncerta dienā. Pusdienas gatavo saimniece – brīvprātīga kalpotāja, savukārt mākslinieku transportēšanu brīvprātīgi veic draudzes dalībnieks ar savu personīgo automobili. Pēc vienošanās ar draudzes prāvestu 30 **euro** izdevumi degvielas iegādei un 20 **euro** produktu iegādei draudzes locekļiem tiek kompensēti no draudzes kases saskaņā ar kases izdevumu orderi. Lai šāda veida darījumi būtu izsekojami grāmatvedības jautājumos kvalificētai trešajai personai, draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ka šādos gadījumos kases izdevumu orderim tiek pievienoti naudas izdevumus pamatojošie dokumenti – kases čeki, kvītis.*

Grāmatvedībā darījumu uzrāda šādi:

D "Citi izdevumi"

50 euro

K "Nauda"

50 euro

16.piemērs

Draudzē tiek organizēts ALFA kurss, kur nav noteikta konkrēta dalības maksa, bet iespējams brīvprātīgs maksājums. Dalībniekiem tiek izsniegti lekciju materiāli un nodrošinātas pusdienas. Pusdienas gatavo ALFA kursa kalpotāji. Pasākuma telpu uzkopšanai nepieciešamas arī saimniecības preces.

*Brīvprātīgajos maksājumos saņemtā naudas summa 300 **euro** tiek saskaitīta, ievietota kasē (seifā), un, pamatojoties uz iekšējo attaisnojuma dokumentu, darījums grāmatvedībā tiek atspoguļots šādi:*

D "Nauda"

300 euro

K "Citi ieņēmumi"

300 euro

*Lai segtu ar ALFA kursa organizāciju saistītos izdevumus 100 **euro**, draudzes prāvests no kases (seifa), noformējot kases izdevumu orderi, izsniedz ALFA kursa vadītājam iztērēto naudas summu. ALFA kursa vadītājs noteiktā termiņā iesniedz pārskatu par saņemtajiem un izlietotajiem naudas līdzekļiem, kas draudzes vadītāja noteiktā kārtībā tiek pievienots kases izdevumu orderim.*

Darījums grāmatvedībā tiek uzrādīts šādi:

D "Citi izdevumi"

100 euro

K "Nauda"

100 euro



Ja attaisnojuma dokumentu sagatavo, nosūta vai saņem **elektroniski** un glabā elektroniskā vidē elektroniskā formā, **jānodrošina iespēja**, ja nepieciešams, **izsniegt** šā dokumenta **kopiju**, norakstu vai izrakstu papīra formā.

Ja tiek noformēts iekšējs elektroniskais dokuments, kas **nesatur rekvizītu "paraksts"**, tad to var uzskatīt par iekšēju attaisnojuma dokumentu, **ja** to ir **apliecinājusi** (autorizējusi) par saimnieciskā darījuma veikšanu un iekšējā attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību atbildīgā persona (piemēram, grāmatvedis vai saimniecības daļas vadītājs) reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteiktajā kārtībā. Šādā gadījumā dokuments nav jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu vai elektronisko parakstu.

17.piemērs

Draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ja no vienas draudzes struktūrvienības (draudzes mājas) uz otru draudzes struktūrvienību (drēbju noliktavu) tiek pārvietotas saņemtās humānās palīdzības preces, tad par šo preču pārvietošanu tiek noformēts iekšējs elektronisks dokuments (akts), kuru preču saņemšanas vietā autorizē attiecīgas struktūrvienības atbildīgā persona, elektroniski ievadot lietotāja vārdu un paroli.

Ja dokuments, kuru darījuma partneris izsniedz reliģiskajai organizācijai – preces vai pakalpojuma saņēmējam – samaksāšanai (piemēram, rēķinu), nesatur rekvizītu "paraksts", tad šo dokumentu var uzskatīt par ārēju attaisnojuma dokumentu, **ja** šajā dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esību **pamato cits** ārējs **dokuments**, kam ir juridisks spēks Dokumentu juridiskā spēka likuma izpratnē (piemēram, līgums vai preču piegādes dokuments).

18.piemērs

Reliģiskā organizācija "A" iegādājusies skaņas un gaismas aparatūru, kura tiek izmantota svētdienu dievkalpojumos. Reliģiskā organizācija "A" ir noslēgusi līgumu ar reliģisko organizāciju "B" par aparatūras izmantošanu. Saskaņā ar šo līgumu, kas noslēgts atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likumam, skaņas un gaismas aparatūra reliģiskajai organizācijai "B" tiek iznomāta pārējās nedēļas dienās. Par sniegto pakalpojumu reliģiskā organizācija "A" reliģiskajai organizācijai "B" katru mēnesi izsniedz attaisnojuma dokumentu, kurā nav uzrādīts rekvizīts "paraksts". Tā kā saimnieciskā darījuma esību pamato noslēgtais līgums, tad reliģiskā organizācija "B" grāmatvedības reģistros izdara ierakstu, pamatojoties uz saņemto attaisnojuma dokumentu, kurā nav uzrādīts rekvizīts "paraksts".

Ja dokuments, kuru darījuma partneris izsniedz reliģiskajai organizācijai – preces vai pakalpojuma saņēmējam – samaksāšanai (piemēram, rēķinu), nesatur rekvizītu "paraksts" un darījuma esību nepamato cits ārējs dokuments, kuram ir juridisks spēks, tad šo dokumentu var uzskatīt par ārēju attaisnojuma dokumentu, **ja** šajā dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esību **apliecina** par saimnieciskā darījuma veikšanu un attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību dokumenta saņēmēja (reliģiskās organizācijas) **atbildīgā persona** reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteiktajā kārtībā.

19.piemērs

Draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ka draudzes grāmatvedis V.Kļaviņš ar savu parakstu, tā atšifrējumu un dokumenta saņemšanas datumu apliecina attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas

pareizību, ja draudze saņem darījuma partnera izsniegtu attaisnojuma dokumentu bez rekvizīta "paraksts".

Draudze 20X1.gada 15.decembrī no SIA "Krasts" saņem attaisnojuma dokumentu, kurā nav uzrādīts rekvizīts "paraksts". Darījuma esību nepamato cits ārējs dokuments, kuram ir juridisks spēks. Draudzes grāmatvedis V.Kļaviņš ar savu parakstu, tā atšifrējumu un datumu "15.12.20X1." apliecina saņemtajā attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību un izdara ierakstus draudzes grāmatvedības reģistros, pamatojoties uz apliecināto attaisnojuma dokumentu.

Ja uz maksājumu pakalpojumu sniedzēja (piemēram, kredītiestādes) izsniegta neapliecināta **maksājuma rīkojuma** (uzdevuma) vai **konta izraksta** nav rekvizīta "paraksts, tad to var uzskatīt par ārēju attaisnojuma dokumentu, ja attiecīgajā dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esību **apliecina** par saimnieciskā darījuma veikšanu un attaisnojuma dokumentā sniegtās pareizību **atbildīgā** dokumenta saņēmēja **persona** uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā.

20.piemērs

Draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ka draudzes grāmatvede L.Siliņa ar savu parakstu un dokumenta saņemšanas datumu apliecina no internetbankas izdrukātos maksājumu uzdevumus un kontu izrakstus, tādējādi apliecinot attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību.

Draudzes grāmatvede 20X1.gada 2.decembrī no internetbankas papīra formā izdrukā kontu izrakstus par periodu no 20X1.gada 1. līdz 30.novembrim. Šos kontu izrakstus grāmatvede L.Siliņa apliecina ar savu parakstu un datumu "02.12.20X1.". Pamatojoties uz apliecinātiem kontu izrakstiem, draudzes grāmatvede veic ierakstus grāmatvedības reģistros.

Ja reliģiskā organizācija kā preces vai pakalpojuma saņēmējs samaksāšanai saņem papīra formā sagatavota dokumenta (rēķina) kopiju (elektroniskā formā vai izdruku), kas nosūtīta elektroniski skenētā veidā vai pa faksu, kā arī elektroniskā dokumenta kopiju papīra formā (izdruku), tad to var uzskatīt par ārēju attaisnojuma dokumentu, ja tiek izpildīts likuma "Par grāmatvedību" 7.¹panta otrajā vai trešajā daļā minētais nosacījums.

21.piemērs

Draudze papīra formā saņem attaisnojuma dokumentu no SIA "Informācija", kas specializējas informācijas un dokumentu aprites pārvaldībā, par draudzes saņemto elektroenerģiju no SIA "Elektrība". SIA "Elektrība" informāciju par sniegtajiem pakalpojumiem nosūta SIA "Informācija", savukārt SIA "Informācija" noformē attaisnojuma dokumentu papīra formā un pa pastu nosūta to draudzei. Par šādu dokumentu apriti draudze ir vienojusies līgumā ar SIA "Elektrība" un SIA "Informācija". Tā kā līgums atbilst Dokumentu juridiskā spēka likuma prasībām, tad tas apliecina minētā saimnieciskā darījuma esību.

Tā kā saimnieciskā darījuma esību pamato noslēgtais līgums, tad draudzes grāmatvedības reģistros izdara ierakstu, pamatojoties uz saņemto ārējo attaisnojuma dokumentu, kurā nav norādīts rekvizīts "paraksts".

22.piemērs

Draudze elektroniski saņem attaisnojuma dokumentu, kuru nosūtījis darījuma partneris SIA "Lievenis" par sniegtajiem galdniecības pakalpojumiem. Attaisnojuma dokumentu SIA "Lievenis" sagatavo elektroniski un, izmantojot elektronisko pastu, nosūta draudzei. Darījuma esību nepamato cits ārējs dokuments, kuram ir juridisks spēks.

Draudzes vadītājs grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis, ka draudzes grāmatvede Z.Pļaviņa ar savu parakstu, tā atšifrējumu un dokumenta saņemšanas datumu apliecina attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību, ja draudze saņem darījuma partnera izsniegtu attaisnojuma dokumentu bez rekvizīta "paraksts".

20X1.gada 15.janvārī elektroniski saņemto attaisnojuma dokumentu draudzes grāmatvede Z.Pļaviņa ar savu parakstu, tā atšifrējumu un datumu "15.01.20X1." apliecina saņemtajā attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību un izdara ierakstus draudzes grāmatvedības reģistros, pamatojoties uz apliecināto attaisnojuma dokumentu.

Dokuments, kas sagatavots saistībā ar skaidrās vai bezskaidrās naudas avansa izlietojumu (avansa norēķins) vai darbinieka izdevumu atlīdzināšanu, ir iekšējs attaisnojuma dokuments. **Avansa norēķinam** vai **kases izdevumu orderim pievieno naudas izdevumus apliecinājošus dokumentus**, kas noteikti Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 8.¹ un 8.² punktā.

23.piemērs

Saskaņā ar draudzes statūtiem tās kalpotāji var prasīt transporta izdevumu segšanu, kas radušies kalpošanas procesā.

*Draudzē norēķini tiek veikti gan skaidrā, gan bezskaidrā naudā. 15.martā draudze no svētdienas skolas skolotāja K. Smildziņa saņem kases čeku, kas apliecina degvielas iegādi par 20 **euro**. Šie transporta izdevumi bija radušies, lai nodrošinātu draudzes kalpotāja nokļūšanu no dzīvesvietas līdz kalpošanas vietai. Lai draudze varētu atlīdzināt K.Smildziņam kases čekā uzrādīto naudas summu, tiek noformēts kases izdevumu orderis. Kases izdevumu orderim pievieno naudas izdevumu apliecinājošu dokumentu – kases čeku. Pamatojoties uz kases izdevumu orderi, tiek veikti ieraksti grāmatvedības reģistros.*

Darījums grāmatvedībā tiek uzrādīts šādi:

D "Citi izdevumi"

*20 **euro***

K "Nauda"

*20 **euro***

24.piemērs

*Draudze saimnieciskās darbības nodrošināšanai 18.maijā savam saimniecības vadītājam U.Zemītim skaidrā naudā no reliģiskās organizācijas kases izsniedz 50 **euro** saimniecības preču iegādei. Tiek noformēts kases izdevumu orderis.*

*20.maijā U.Zemītis iesniedz avansa norēķinu, kam pievienoti kases čeki, kas atbilst Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 8.¹ punkta prasībām, par 48 **euro**. Pamatojoties uz noformēto avansa norēķinu, tiek izdarīti ieraksti grāmatvedības reģistros par saņemtajām saimniecības precēm, savukārt par U.Zemīša skaidrā naudā atmaksātajiem 2 **euro** draudzes kasē tiek noformēts kases ieņēmumu orderis.*

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

Darījums grāmatvedībā tiek uzrādīts šādi:

Izsniedzot naudu U. Zemītim:

*D "Debitori"(norēķini ar avansa norēķinu personu) 50 **euro***

*K "Nauda" 50 **euro***

Saņemot avansa norēķinu un čekus par saimniecības precēm 48 euro vērtībā

*D "Citi izdevumi" 48 **euro***

*K "Debitori" (norēķini ar avansa norēķinu personu) 48 **euro***

*Saņemot 2 **euro** atmaksu*

*D "Nauda" 2 **euro***

*K "Debitori" (norēķini ar avansa norēķinu personu) 2 **euro***

Kases operāciju uzskaitē

Reliģiskā organizācija saņemtās un izdarītās skaidrās naudas **maksājumus** (turpmāk – kases operācijas) un skaidrās naudas atlikumus **reģistrē kases grāmatā**.

Kases grāmatu kārto katru dienu. Ja reliģiskās organizācijas vidējie dienas skaidrās naudas ieņēmumi kasē **nav lielāki par 150 euro**, kases grāmatu kārto **reizi nedēļā**. Vidējos dienas skaidrās naudas ieņēmumus kasē aprēķina, saskaitot iepriekšējā kalendāra mēneša darbdienās, kurās ir bijuši kases ieņēmumi, saņemtās kases ieņēmumus un iegūto kopsummu dalot ar minētā kalendāra mēneša darbdienu skaitu. Par darbdienu uzskata jebkuru kalendāra dienu, kurā reliģiskā organizācija veic savu darbību.

25.piemērs

Draudze saskaitot martā saņemtās skaidrās naudas maksājumus kasē, konstatē, ka skaidrās naudas kopsumma ir 1400 euro. Martā bijušas 12 darbdienas (sestdienas un svētdienas – 2., 3., 9., 10., 16., 17., 23., 24., 30., 31.marts, Lielā piektdiena – 22.marts un Otrās Lieldienas 25.marts). 1400 euro izdalot ar 12 darbdienām, tiek noskaidrots, ka dienas vidēji skaidrās naudas ieņēmumi kasē ir 116,67 euro. Tātad draudze kases grāmatu drīkst kārtot reizi nedēļā.

Reliģiskā organizācija, **saņemot ziedojumus**, nelieto kases aparātu (kases sistēmu), darījumus apliecinot ar numurētu un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētu **kvīti**, savukārt par kopējo saņemto ziedojumu summu dienas beigās jānoformē kases ieņēmumu orderis.

26.piemērs

Draudzei nav atbrīvojuma, ka kases grāmatu drīkst kārtot reizi nedēļā. Draudze 2.janvārī saņem ziedojumus skaidras naudas veidā no trim fiziskām personām – J.Kļaviņa 30 euro, I.Bērziņas 40 euro un K.Liepiņa 50 euro un no juridiskas personas – SIA "Liepa" 100 euro. Katram ziedotājam draudze noformē numurētu un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētu kvīti. Dienas beigās noformē vienu kases ieņēmumu orderi par 220 euro, lai 2.janvārī saņemto ziedojuma kopsummu varētu iekļaut grāmatvedības reģistros, un izdara ierakstus grāmatvedības reģistros. 4., 5. un 6.janvārī skaidrās naudas darījumi draudzē nav bijuši. Šajos datumos nav jāveic ieraksti kases grāmatā.



Reliģiskā organizācija grāmatvedības organizācijas dokumentos nosaka ziedojumu vākšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā skaidrā naudā saņemtie anonīmie ziedojumi tiek glabāti ziedojumu saņemšanas vietā līdz to nodošanai reliģiskās organizācijas kasē.

27.piemērs

Draudzes vadītājs reliģiskās organizācijas grāmatvedības organizācijas dokumentos noteicis kārtību, ka grāmatvedības reģistros var izdarīt ierakstus, pamatojoties uz internetbankas izdrukātajiem maksājumu uzdevumiem un kontu izrakstiem, kuros nav iekļauts rekvizīts "paraksts", ja draudzes grāmatvedis ar savu

Reliģiskās organizācijas divkārtšais ieraksts

parakstu un dokumenta saņemšanas datumu apliecina no internetbankas izdrukātos maksājumu uzdevumus un kontu izrakstus, tādējādi apliecinot attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību.

Tāpat draudzes vadītājs noteicis kārtību, ka dienas laikā skaidrā naudā savāktie anonīmie ziedojumi no ziedojumu kastītes tiek izņemti katru vakaru draudzes vadītāja un grāmatveža klātbūtnē. Tiek sagatavots pārskats par saskaitīto naudu (akts), un līdz naudas iemaksāšanai draudzes kasē nākamajā rītā nauda glabājas kasē (seifā) draudzes mājā.

28.piemērs

Draudze sniedz palīdzību un atbalstu cilvēkiem ar invaliditāti. Dievkalpojuma laikā zālē atrodas ziedojuma kaste, kurā cilvēki var ziedot skaidru naudu šo mērķu sasniegšanai. Pie ziedojuma kastes atrodas informācija, kādiem mērķiem ziedojumi tiek vākti. Draudzes grāmatvedības organizācijas dokumentos ir noteikts, ka pēc dievkalpojuma priesteris aizzīmogo ziedojuma kasti, uz aizzīmogatās vietas parakstoties un norādot datumu. Tāpat draudzes vadītājs noteicis, ka par anonīmajiem ziedojumiem ziedojumu saņemšanas vietā tiek noformēts noteikta parauga pārskats par saskaitīto naudu – kolekte (3.pielikums).

////////////////////////////////////
ABC draudzes dievkalpojuma kolekte
20X1.gada 5.decembrī plkst. 12.00

| Nomināls | Daudzums | Summa (EUR) |
|----------|----------|-------------|
| 500,00 | | |
| 200,00 | | |
| 100,00 | | |
| 50,00 | | |
| 20,00 | 6 | 120 |
| 5,00 | 13 | 65 |
| 2,00 | 3 | 6 |
| 1,00 | 123 | 123 |
| 0,50 | 98 | 49 |
| 0,20 | | |
| 0,10 | | |
| 0,05 | | |
| 0,02 | | |
| 0,01 | | |
| Kopā EUR | | 363 |

Trīs simti sešdesmit trīs eiro

Summa vārdiem

Mērķziedojums: palīdzība cilvēkiem ar invaliditāti (Ziemassvētku dāvanas sociālās aprūpes iemītņiem) _____
centra "XYZ"

Skaitītāja Anna Zariņa, xxxxxx

Vārds, uzvārds, paraksts

Skaitītāja Pēteris Kalniņš, xxxxxx

Vārds, uzvārds, paraksts

Skaitītāja Jānis Krūmiņš xxxxxx

Vārds, uzvārds, paraksts

////////////////////////////////////
Naudu kopā ar noformēto pārskatu ievieto speciāli šim nolūkam iegādātā plastikāta maisiņā ar aizdari un tad slēdzamā kasē (seifā).

Par anonīmiem ziedojumiem darījumu apliecināšu dokumentu neizsniedz. Ziedojumu kastē saņemto **anonīmo ziedojumu** skaidrā naudā reliģiskā organizācija **iemaksā** reliģiskās organizācijas **kasē**, par to sagatavojot kases ieņēmumu orderi un izdarot ierakstu kases grāmatā, vai to iemaksā reliģiskās organizācijas bankas **kontā**.



Par ziedojumiem ir uzskatāmi arī tie naudas līdzekļi, kas saņemti ziedojuma kastītēs. Valsts ieņēmumu dienests konstatējis gadījumus, kad reliģiskās organizācijas savus saņemtos anonīmos ziedojumus ziedojumu kastītēs, **neuzskaitot grāmatvedības uzskaitē, izlieto** (jo ziedotāji ir anonīmi un nesaņem atvieglojumus).

29.piemērs

Draudze vāc ziedojumus katrā dievkalpojumā, izmantojot šim mērķim paredzētus grozus. Saskaņā ar draudzes vadītāja noteikto kārtību dievkalpojuma beigās mācītājs atver tos un saskaita dievkalpojuma laikā anonīmi saziētos naudas līdzekļus. Šajā gadījumā netiek noformēts darījumu apliecināšs dokuments – numurēta un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēta kvīts, bet gan draudzes vadītāja apstiprināta parauga attaisnojuma dokuments – "Apliecinājums par skaidras naudas nodošanu", saskaņā ar kuru anonīmi saziētie skaidrās naudas līdzekļi tiek iekļauti grāmatvedības reģistros.

Tā kā visi norēķini draudzē tiek veikti bezskaidrā naudā, tad dievkalpojuma laikā saziētos un saskaitītos naudas līdzekļus mācītājs iemaksā draudzes bankas kontā.

Izsniedzot skaidro naudu no kases, reliģiskā organizācija noformē kases **izdevumu orderi**.

30.piemērs

*Draudzes prāvests, kas pilda arī kasiera pienākumus, no draudzes kases izsniedz 50 **euro** svētdienas skolas katehētei kancelejas preču iegādei. Ņemot vērā vienošanos ar draudzes pāvestu, katehētei katrā mēneša beigās jāiesniedz pārskats par izlietotajiem naudas līdzekļiem, iesniedzot naudas izdevumus apliecināšus dokumentus. Izsniedzot naudu no draudzes kases, tiek noformēts kases izdevumu orderis, uz kuru pamatojoties tiek veikti ieraksti grāmatvedības reģistros. Lai veiktu izsniegtās un izlietotās naudas iekšējo kontroli, draudzes grāmatvedis iekārto analītiskās uzskaites reģistru, kurā veic uzskaiti par katru fizisko personu – naudas saņēmēju.*

Saimnieciskos darījumus grāmatvedībā uzrāda šādi:

Izsniedzot naudu:

D "Debitori" (Norēķini ar avansa norēķina personu)

50 euro

K "Nauda"

50 euro

Saņemot čekus par iegādātajām precēm:

D "Citi izdevumi"

50 euro

K "Debitori" (Norēķini ar avansa norēķina personu) **50 euro**

Grāmatvedības reģistru kārtošana

Ieņēmumus no saimnieciskās darbības grāmatvedības reģistros atspoguļo pēc **uzkrāšanas principa** – neatkarīgi no maksājuma datuma un attaisnojuma dokumenta saņemšanas vai izrakstīšanas datuma.

31.piemērs

Reliģiskā organizācija 20X0.gada decembrī izstādes organizēšanai izīrējusi telpas SIA "X", vienojoties, ka samaksa 650 euro tiks veikta 20X1.gada 20.janvārī. Reliģiskā organizācija izsniedz SIA "X" attaisnojuma dokumentu, pamatojoties uz kuru 20X0.gada decembrī tiek veikts ieraksts grāmatvedības reģistros.

D "Debitori"

650 euro

K Ieņēmumi no saimnieciskās darbības"

650 euro

Darījumus pēc **naudas plūsmas principa** divkāršā ieraksta sistēmā uzrāda, saņemot ziedojumus, dāvinājumus, mantojumus, finansējumu no valsts vai pašvaldību budžeta kā arī citus ieņēmumus, kas nav ieņēmumi no saimnieciskās darbības (apdrošināšanas atlīdzības, kompensācijas u.c.), pamatojoties uz kasē vai bankas kontā iemaksāto naudas summu, mantojuma pieņemšanas dokumentos vai ziedojumu vai dāvinājumu apliecinājošos dokumentos norādīto vērtību.

Izmantojot divkāršā ieraksta sistēmu, vienu un to pašu summu par vienu un to pašu saimniecisko darījumu ieraksta bilances un ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņu **debitā** un **kreditā**, ievērojot darījuma būtībai atbilstošu grāmatvedības kontu savstarpējo saistību (kontu korespondenci).

Par reliģiskās organizācijas **mantu** uzskatāmi reliģiskās organizācijas saimnieciskajai vai reliģiskajai darbībai izmantotie līdzekļi, tai skaitā nauda un naudas izteiksmē novērtējamas lietas – kustamas vai nekustamas ķermeniskas lietas (piemēram, zemes gabali, ēkas, transportlīdzekļi, preces) un bezķermeniskas lietas (piemēram, koncesijas, licences, finanšu instrumenti, aizdevumi un citi prasījumi), kurus reliģiskā organizācija norāda finanšu pārskata sastāvdaļā – bilances aktīvā. Pārmaiņas mantas stāvoklī ir mantas sastāva vai tās vērtības izmaiņas.

Par reliģiskās organizācijas **ilgtermiņa ieguldījumiem** uzskatāmi līdzekļi, kas ir paredzēti ilgstošai lietošanai (ilgāk par vienu gadu) vai ir ieguldīti ilglietojamā īpašumā un to sākotnējā vērtība ir lielāka par 150 euro. Citi līdzekļi ir apgrozāmie līdzekļi.

Reliģiskā organizācija nemateriālos ieguldījumus norāda bilances postenī "Nemateriālie ieguldījumi" to atlikušajā vērtībā. Ikgadējās nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājuma un pamatlīdzekļu nolietojuma summas parasti aprēķina, vienmērīgi sadalot pa gadiem derīgās lietošanas laikā norakstāmās summas, kas atbilst attiecīgo nemateriālo ieguldījumu vai pamatlīdzekļu uzskaites vienību sākotnējai vērtībai.

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

Reliģiskā organizācija **nosaka nemateriālo ieguldījumu** vai **pamatlīdzekļu** uzskaites vienību derīgās **lietošanas laiku** (gados).

32.piemērs

Draudze palīdz un atbalsta redzi zaudējušus cilvēkus, iegādājas datorprogrammu neredzīgiem cilvēkiem 1000 **euro** vērtībā. Tā kā šī datorprogramma nav piesaistīta konkrētam datoram, tad datorprogrammas vērtību draudzes grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Nemateriālie ieguldījumi" 1000 **euro**
K "Nauda" 1000 **euro**

Draudze noteikusi, ka datorprogrammas lietošanas laiks ir 5 gadi. Aprēķināts nolietojums par gadu 200 **euro**. Darījumu grāmatvedībā uzrāda:

D "Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums un norakstīšana" 200 **euro**
"Nemateriālie ieguldījumi" 200 **euro**

Datora programmas atlikusī vērtība ir 800 **euro** (1 000 **euro** – 200 **euro**).

Reliģiskajai organizācijai bilances postenī "**Nekustamais īpašums**" jānorāda zemesgabalu sākotnējā vērtība, kā arī ēku, būvju un ilggadīgo stādījumu (ja tādi ir) atlikusī vērtība.

33.piemērs

Draudze 20X1.gada augustā iegādājas ēku par 30 000 **euro**, lai to pārbūvētu par dievnamu. Posteņu grupā "II. Pamatlīdzekļi" ar arābu ciparu apzīmēto posteni "1. Nekustamais īpašums" sadala sīkāk, izveidojot papildu posteni "1.1. Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas".

Tā kā ēkai paredzēta renovācija, grāmatvedībā iegādātās ēkas vērtību uzrāda šādi:

D "Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas" 30 000 **euro**
K "Nauda" 30 000 **euro**

Draudze līdz 20X5.gada augustam ēkā veic renovācijas darbus un to izmaksas 25 000 euro apmērā grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas" 25 000 **euro**
K "Nauda" 25 000 **euro**

20X5.gada septembrī ēka tiek nodota ekspluatācijā, un ēkas vērtību grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Nekustamais īpašums" 55 000 **euro**
K "Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas" 55 000 **euro**

Draudze noteikusi, ka ēkas lietošanas laiks ir 30 gadi. Aprēķināts nolietojums par gadu 1833,33 **euro**. Darījumu grāmatvedībā uzrāda:

D "Citi izdevumi" 1833,33 **euro**
K "Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums un norakstīšana" 1833,33 **euro**

34.piemērs

Draudze saņem mantojumā ēku 30 000 **euro** vērtībā. Ēku grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Nekustamais īpašums" 30 000 **euro**

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

| | |
|------------------------|--------------------|
| K "Saņemtie mantojumi" | 30 000 euro |
|------------------------|--------------------|

Ēka ir nodota ekspluatācijā. Draudze noteikusi, ka ēkas lietošanas laiks ir 40 gadi. Aprēķināts nolietojums par gadu 750 **euro**. Darījumu grāmatvedībā uzrāda:

| | |
|--|-----------------|
| D "Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums un norakstīšana" | 750 euro |
| K "Nekustamais īpašums" | 750 euro |

Reliģiskās organizācijas bilances posteņi "**Pārējie pamatlīdzekļi**" jānorāda transportlīdzekļu un pārējo pamatlīdzekļu atlikusī vērtība.

35.piemērs

Draudze nodarbojas ar trūcīgo cilvēku atbalstīšanu un, lai saziņotās mantas nogādātu adresātiem, iegādājas automobili 7000 **euro** vērtībā. Transportlīdzekļa vērtību grāmatvedībā uzrāda šādi:

| | |
|---------------------------|------------------|
| D "Pārējie pamatlīdzekļi" | 7000 euro |
| K "Nauda" | 7000 euro |

Draudze noteikusi, ka transportlīdzekļa lietošanas laiks ir 10 gadi. Aprēķināts nolietojums par gadu 700 **euro**. Darījumu grāmatvedībā uzrāda:

| | |
|--|-----------------|
| D "Citi izdevumi" | 700 euro |
| K "Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums un norakstīšana" | 700 euro |

Transportlīdzekļa atlikusī vērtība 6300 **euro** (7000 **euro** – 700 **euro**).

Ja reliģiskajai organizācijai ir krājumi, materiāli un preces, vērtspapīri, debitori un nauda, tad tie ir jāuzskaita atbilstoši noteiktajai bilances shēmai **apgrozāmo līdzekļu** attiecīgajā posteņu grupā.

36.piemērs

Draudzes krājumu uzskaitē tiek izmantota periodiskās inventarizācijas metode. Draudze iegādājas 400 sveces par 0,40 euro/gab.(400 x 0,40 = 160 **euro**), kuras pret brīvprātīgu maksājumu var saņemt un aizdegt baznīcas apmeklētāji. Gada krājumu inventarizācijā komisija konstatē sveču atlikumu – 6 gab.

Darījumus grāmatvedībā uzrāda šādi:

Iepirktas sveces

| | |
|--|-----------------|
| D "Materiālu izdevumi" (Ieņēmumu un izdevumu pārskatā) | 160 euro |
| K "Nauda" | 160 euro |

Par svecēm saņemti 157,60 **euro**

| | |
|-------------------|--------------------|
| D "Nauda" | 157,60 euro |
| K "Citi ieņēmumi" | 157,60 euro |

Grāmatvedībā atspoguļo inventarizācijas rezultātu (6 gab. x 0,40 = 2,40 **euro**):

| | |
|---|------------------|
| D "Krājumi" | 2,40 euro |
| K "Materiālu izdevumi" (Ieņēmumu un izdevumu pārskatā)" | 2,40 euro |

Ziedojumā vai dāvinājumā, mantojumā vai citādā veidā **saņemtās akcijas** un **dajas** bilancē norāda, pamatojoties uz naudas summu, kas iegrāmatota ieņēmumos.

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

Izņēmuma gadījumos, ja akciju vai daļu biržas vai tirgus cena ir ievērojami zemāka par sākotnēji ieņēmumos iegrāmatoto vērtību, bilancē norāda minētās akcijas vai daļas biržas vai tirgus cenu. Starpību noraksta izdevumos.

37.piemērs

*Draudze dāvinājumā saņem SIA "Cerība" daļas. Dāvinājuma līgumā noteikts, ka SIA "Cerība" daļu vērtība ir 8000 **euro**. Grāmatvedībā šo darījumu uzrāda šādi:*

D "Vērtspapīri"

*8000 **euro***

K "Citi ieņēmumi"

*8000 **euro***

*Draudze noskaidro, ka dāvinājumā saņemto SIA "Cerība" daļu tirgus cena ir 3000 **euro**, un grāmatvedībā starpību (5000 **euro**) starp dāvinājuma vērtību un daļu tirgus cenu norāda šādi:*

D "Citi izdevumi"

*5000 **euro***

K "Vērtspapīri"

*5000 **euro***

Tādējādi reliģiskā organizācija dāvinājumā saņemtās SIA "Cerība" daļas grāmatvedības reģistros uzrāda pēc noteiktās daļu tirgus cenas.

Bilances postenī "**Ilgtermiņa aizdevumi**" norāda reliģiskās organizācijas aizdoto naudu, kuras atdošanas termiņš noteikts vēlāk nekā vienu gadu pēc bilances datuma, kā arī nomnieka parādu par nomā ar izpirkuma tiesībām (finanšu nomā) atdotu pamatlīdzekli.

38.piemērs

*Draudze aizdod 4000 **euro** savas draudzes loceklim. Aizdevuma līgumā noteikts, ka draudzes loceklis aizdoto naudas summu atdod draudzei 4 gadu laikā.*

*Draudze, aizdodot 4000 **euro** draudzes loceklim, to grāmatvedības reģistros uzrāda šādi:*

D "Ilgtermiņa aizdevumi"

*4000 **euro***

K "Nauda"

*4000 **euro***

Ja reliģiskā organizācija ir iegādājusies vai saņēmusi ziedojumā, dāvinājumā, mantojumā vai citādā veidā krājumus, tad grāmatvedībā tie jānorāda **iegādes** vērtībā vai **novērtētā** vērtībā.

39.piemērs

*Draudze iegādājas puķu stādus par 100 **euro**, lai tās brīvdabas pasākumā izdalītu cilvēkiem no maznodrošinātām ģimenēm. Grāmatvedībā šo darījumu uzrāda šādi:*

D "Materiāli"

*100 **euro***

K "Nauda"

*100 **euro***

Dievnamus un citus reliģiskās organizācijas nekustamā īpašuma objektus, kas atzīti par kultūras pieminekļiem, kā arī rituāla priekšmetus, mākslas un citas vērtības nav nepieciešams novērtēt, un to vērtība **bilancē nav jānorāda**.

40.piemērs

Diecēzes kūrīja saņem finansējumu no ārvalsts fonda – 15 000 euro. Finansējuma mērķis – atbalstīt remontdarbus par kultūras pieminekli atzītai baznīcas ēkai, kura pieder vienai no diecēzes draudzēm.

Darījumu grāmatvedībā atspoguļo šādi:

D "Nauda"

15 000 euro

K "No Eiropas Savienības fondiem, Eiropas Savienības Ekonomikas zonas (EEZ) fondiem un citiem ārvalstu fondiem saņemtais finansējums"

15 000 euro

Ziedojumā, dāvinājumā, mantojumā vai citādā veidā saņemtos krājumus **novērtē naudas izteiksmē**. Novērtējumam jāatbilst darījuma apliecināšanā dokumentā norādītajai vērtībai. Ja nav cita darījumu apliecināšanas dokumenta, tad reliģiskajai organizācijai jānoformē pieņemšanas un nodošanas akts, kurā jānorāda grāmatvedības attaisnojuma dokumenta obligātie rekvizīti.

Ja reliģiskā organizācija pārskata gadā ir izlietojusi pirktos, ziedojumā vai dāvinājumā saņemtos materiālus, preces un citus krājumus, tad tie jāuzrāda ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "**Materiālu izdevumi**".

41.piemērs

Draudze no fiziskās personas ir saņēmusi ziedojumu, kas ir kancelejas preces un paredzētas pirmās klases skolēniem. Fiziskajai personai nav samaksu apliecinājošu dokumentu, kas apliecinātu ziedojuma vērtību. Draudzes grāmatvedis sastāda pieņemšanas un nodošanas aktu, kur bez citiem obligātajiem grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem norāda ziedojuma vērtību – 400 euro. Preces vērtību draudzes grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Materiāli"

400 euro

K "Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi"

400 euro

Izsniedzot ziedojumā saņemtās kancelejas preces pirmās klases skolēniem, noformē iekšējo attaisnojuma dokumentu un grāmatvedībā darījumu uzrāda šādi:

K "Materiāli"

400 euro

D "Materiālu izdevumi"

400 euro

Bilances postenī "**Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm**" reliģiskajai organizācijai jānorāda aizņēmumu pamatsummas, kuru samaksas termiņš noteikts vēlāk nekā vienu gadu pēc bilances datuma, kā arī ar šiem aizņēmumiem saistītos nokavēto procentu maksājumus.

42.piemērs

Draudze, lai veiktu gājēju celiņa rekonstrukciju, no kredītiestādes saņem ilgtermiņa aizņēmumu 5000 euro apmērā ar atmaksas termiņu uz trīs gadiem ar 6 procentu likmi gadā, t.i., 300 euro gadā (25 euro vienā mēnesī). Saņemto aizņēmumu draudze grāmatvedībā uzrāda šādi:

D "Nauda"

5000 euro

K "Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm"

5000 euro

Atmaksājot aizņēmumu katru mēnesi, darījumu grāmatvedībā uzrāda:

D "Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm" 138,89 euro

D "Citi izdevumi"

25,00 euro

K "Nauda"

163,89 **euro**

Bilances postenī "**Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm**" jānorāda aizņēmumu pamatsummas, kuru samaksas termiņš būs gada laikā pēc bilances datuma, kā arī ar šiem aizņēmumiem saistītos nokavētos procentu maksājumus.

43.piemērs

Draudze, lai veiktu draudzes telpu kosmētisko remontu, no kredītiestādes saņem ilgtermiņa aizņēmumu 7000 **euro** apjomā ar atmaksas termiņu uz pieciem gadiem ar 6 procentu likmi gadā, t.i., 420 **euro** gadā (35 **euro** vienā mēnesī). Saņemto aizņēmumu draudzes grāmatvedībā uzrāda šādi:

| | | |
|--|--------------------|--------------------|
| D "Nauda" | 7000 euro | |
| K "Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm" | | 7000 euro |
| Atmaksājot aizņēmumu katru mēnesi, darījumu grāmatvedībā uzrāda: | | |
| D "Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm" | 116,67 euro | |
| D "Citi izdevumi" | 35 euro | |
| K "Nauda" | | 151,67 euro |

Draudze vienu mēnesi kavē aizņēmuma un procentu maksājumu atmaksu, tādēļ aizņēmumiem saistītos nokavētos procentu maksājumus grāmatvedībā uzrāda šādi:

| | | |
|---|----------------|----------------|
| K "Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm" | 35 euro | |
| D "Citi izdevumi" | | 35 euro |

Draudzei ieņēmumu **pārsniegums** pār izdevumiem jāieskaita **rezerves fondā**, bet izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem jānoraksta no rezerves fonda līdzekļiem to atlikuma apmērā. Savukārt ar rezerves fonda līdzekļiem nesegto izdevumu summu norāda bilances postenī "Rezerves fonds" kā negatīvu skaitli.

44.piemērs

Draudze, gatavojot 20X1.gada pārskatu, konstatē, ka ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "Ieņēmumu un izdevumu starpība" uzrādīts ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem 3000 **euro** apmērā. 20X2.gadā ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem ieskaita rezerves fondā. Grāmatvedībā šo darbību uzrāda šādi:

| | | |
|-----------------------------------|------------------|------------------|
| D "Ieņēmumu un izdevumu starpība" | 3000 euro | |
| K "Rezerves fonds" | | 3000 euro |

45.piemērs

Draudze, gatavojot 20X1.gada pārskatu, konstatē, ka ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "Ieņēmumu un izdevumu starpība" uzrādīts izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem 1000 **euro** apmērā. 20X2.gadā izdevumu pārsniegumu pār ieņēmumiem noraksta no rezerves fonda līdzekļiem, kas 20XY.gada 1.janvārī ir 4000 **euro**. Grāmatvedībā šo darbību uzrāda šādi:

| | | |
|-----------------------------------|------------------|------------------|
| D "Rezerves fonds" | 1000 euro | |
| K "Ieņēmumu un izdevumu starpība" | | 1000 euro |



Palielināt bilances postenī "Pamatfonds" un "Mērķfonds" uzrādītās summas drīkst, tikai vienlaicīgi samazinot bilances postenī "Rezerves fonds" uzrādītās summas.

Bilances postenī "**Pārējie kreditori**" norāda reliģiskās organizācijas saistības pret citām personām par īstermiņa aizņēmumiem, saņemtajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem, saistības attiecībā pret darbiniekiem par neizmaksātajām algām, atlīdzībām vai citiem maksājumiem.

46.piemērs

*Draudze jauniešu nometnes organizēšanai aprīlī nomāja sporta zāli no SIA "Sports" par 600 **euro**. Nomas maksas samaksas termiņš noteikts līdz 30.maijam. Grāmatvedībā šo darījumu, saņemot attaisnojuma dokumentu no SIA "Sports", uzrāda šādi:*

| | | |
|-----------------------|-----------------|-----------------|
| D "Citi izdevumi" | 600 euro | |
| K "Pārējie kreditori" | | 600 euro |

Draudze, 15.maijā samaksājot SIA "Sports" nomas maksu, grāmatvedībā šo darījumu uzrāda šādi:

| | | |
|-----------------------|-----------------|-----------------|
| D "Pārējie kreditori" | 600 euro | |
| K "Nauda" | | 600 euro |

Ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "**Ieņēmumi no saimnieciskās darbības**" reliģiskajai organizācijai jānorāda summa, kas aprēķināta, no pārskata gadā saņemtajiem produkcijas vai preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas ieņēmumiem (ja tādi ir), atskaitot:

- tirdzniecības atlaides;
- citas piešķirtās atlaides;
- ieņēmumus samazinošas pircēju pretenziju summas (ja tādas ir);
- pievienotās vērtības nodokli un citus nodokļus, kas tieši saistīti ar pārdošanu, ja tie ir ieskaitīti minēto ieņēmumu kopsummā.

47.piemērs

*Draudzē tās locekļi nodarbojas ar pašgatavotu Ziemassvētku apsveikumu kartīšu tirdzniecību. SIA "Riekstiņi" no reliģiskās organizācijas vēlas iegādāties apsveikuma kartītes 150 **euro** vērtībā. Draudze nolemj, ka, iegādājoties apsveikuma kartītes par 150 euro, tiks piešķirta atlaide 10 % no kopējās vērtības. Tādējādi SIA "Riekstiņi" tiek izsniegts attaisnojuma dokuments, kurā darījuma vērtība ir uzrādīta 135 **euro** (150 **euro** – 10 %). Draudzes grāmatvedībā minēto darījumu uzrāda šādi:*

| | | |
|--|-----------------|-----------------|
| D "Debitori" | 135 euro | |
| K "Ieņēmumi no saimnieciskās darbības" | | 135 euro |

Saņemot samaksu no SIA "Riekstiņi", grāmatvedībā darījumu uzrāda šādi:

| | | |
|--------------|-----------------|-----------------|
| D "Nauda" | 135 euro | |
| K "Debitori" | | 135 euro |

Ja debitoru parāda summas saņemšana tiktu uzskatīta par apšaubītu, reliģiskā organizācija **neveido uzkrājumus nedrošiem parādiem**, jo normatīvie akti reliģiskām organizācijām neparedz šādu uzkrājumu veidošanas kārtību.

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

Ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "**Algas**" jānorāda reliģiskās organizācijas darba ņēmējiem pārskata gadā aprēķināto pirms nodokļu atskaitīšanas (bruto) darba samaksa, vai citu darba samaksai pielīdzināmu maksājumu summas. Savukārt ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī "**Sociālās apdrošināšanas maksājumi**" jānorāda reliģiskās organizācijas, kā darba devēja, pārskata gadā aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu summas, aprēķinātos likumā paredzētos maksājumus darbiniekiem darba nespējas gadījumos bruto summās, naudas iemaksas privātajos pensiju fondos un citus ar darbinieku sociālo apdrošināšanu saistītus naudas maksājumus.

48.piemērs

*Draudzes grāmatvedis, pamatojoties uz noslēgto darba līgumu, mēneša beigās darba ņēmējam K.Lejam aprēķina darba algu 430 **euro**. Pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums – 75,00 **euro**. Aprēķināto algu grāmatvedībā uzrāda šādi:*

*K "Pārējie kreditori" 430 **euro***
(posteņu grupā "Īstermiņa kreditori")
*D "Algas" 430 **euro***

*1) no darba algas aprēķinātas un ieturētas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ir 103,59 **euro** (24,09 % 2019.gadā) un darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ir 47,30 **euro** (11 % 2019.gadā). Grāmatvedībā darījumus uzrāda šādi:*

*D "Pārējie kreditori" 47,30 **euro***
*K "Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" 47,30 **euro***
*D "Sociālās apdrošināšanas maksājumi" 103,59 **euro***
*K "Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" 103,59 **euro***

*2) piemērojot prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, tiek aprēķināts un ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 61,54 **euro** ($430 - 47,30 - 75,00 \theta = 307,70 \times 20 \%$), kuru grāmatvedībā uzrāda šādi:*

*D "Pārējie kreditori" 61,54 **euro***
*K "Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" 61,54 **euro***

3) reliģiskā organizācija, iemaksājot valsts budžetā darba devēja un darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, grāmatvedībā darījumu uzrāda šādi:

*D "Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" 150,89 **euro***
*K "Nauda" 150,89 **euro***

4) reliģiskā organizācija, iemaksājot valsts budžetā aprēķināto un ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli, grāmatvedībā šo darījumu uzrāda šādi:

*D "Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" 61,54 **euro***
*K "Nauda" 61,54 **euro***

5) reliģiskā organizācija darbiniekam izmaksāto darba algu 321,16 ($430 - 61,54 - 47,30$) grāmatvedībā uzrāda šādi:

*D "Pārējie kreditori" 321,16 **euro***
*K "Nauda" 321,16 **euro***

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

Reliģiskajai organizācijai postenī "**Ieņēmumu un izdevumu starpība**" jānorāda pārskata gada ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem – kā pozitīvs skaitlis – vai izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem – kā negatīvs skaitlis.

49.piemērs

*Draudzes ieņēmumu un izdevumu pārskata VIII postenī "Ieņēmumi kopā" uzrādīti 6000 **euro**, savukārt XI postenī "Izdevumi kopā" uzrādīti 5000 **euro**. Pārskata gada beigās ieņēmumu un izdevumu starpību 1000 **euro** grāmatvedībā uzrāda šādi:*

| | | |
|--|------------------|------------------|
| <i>D "Ieņēmumi kopā"</i> | 6000 euro | |
| <i>K "Izdevumi kopā"</i> | | 5000 euro |
| <i>K "Ieņēmumu un izdevumu starpība"</i> | | 1000 euro |

50.piemērs

*Draudzes ieņēmumu un izdevumu pārskata VIII postenī "Ieņēmumi kopā" uzrādīti 3000 **euro**, savukārt XI postenī "Izdevumi kopā" uzrādīti 5000 **euro**. Pārskata gada beigās ieņēmumu un izdevumu starpību 2000 **euro** grāmatvedībā uzrāda šādi:*

| | | |
|--|--------------------|------------------|
| <i>D "Ieņēmumi kopā"</i> | 3000 euro | |
| <i>D "Ieņēmumu un izdevumu starpība"</i> | - 2000 euro | |
| <i>K "Izdevumi kopā"</i> | | 5000 euro |

Ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem ieskaita **rezerves fondā**. Izdevumu pārsniegumu pār ieņēmumiem noraksta no rezerves fonda līdzekļiem, bet nesegto izdevumu summu no rezerves fonda līdzekļiem norāda bilances postenī "Rezerves fonds" kā negatīvu skaitli.

Reliģiskā organizācija var veidot vienu neierobežotai lietošanai paredzētu rezerves fondu vai arī pārdaļīt to, izveidojot ierobežotai lietošanai paredzētus fondus – **mērķfondu** un **pamatfondu**.

Pamatfondu parasti attiecina uz ilgtermiņa ieguldījumiem. Mērķfondu veido arī tad, ja reliģiskā organizācija ir saņēmusi ziedojumu, kas izlietojams tikai noteiktam līgumā paredzētam mērķim.

51.piemērs

*Reliģiskās organizācijas statūtos noteikts, ka tās līdzekļu uzskaitē tiek izveidots mērķfonds un pamatfonds. Organizācija saņēmusi ziedojumu 10 000 **euro** zupas virtuvei. Projekta īstenošanai bija nepieciešams iegādāties virtuves inventāru un traukus, iztērējot tam 4000 **euro**. Grāmatvedībā darījumus uzrāda šādi.*

Saņemot ziedojumu:

| | | |
|---|--------------------|--|
| <i>D "Nauda"</i> | 10 000 euro | |
| <i>K "Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi"</i> | | |
| <i>10 000 euro</i> | | |

Iegādājoties inventāru:

| | | |
|-------------------------------|------------------|------------------|
| <i>D "Materiālu izdevumi"</i> | 4000 euro | |
| <i>K "Pārējie kreditori"</i> | | 4000 euro |

Samaksājot piegādātājiem:

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

| | | |
|--|-------------|-----------|
| D "Pārējie kreditori" | 4000 euro | |
| K "Nauda" | | 4000 euro |
| | | |
| <i>Gada beigās:</i> | | |
| D "Ieņēmumi kopā" | 10 000 euro | |
| K "Izdevumi kopā" | | 4000 euro |
| K "Ieņēmumu un izdevumu starpība" | | 6000 euro |
| | | |
| D "Ieņēmumu un izdevumu starpība" (Ieņēmumu un izdevumu pārskata konts) | 6000 euro | |
| K "Rezerves fonds" (bilances konts) | | 6000 euro |
| | | |
| D "Rezerves fonds" | 6000 euro | |
| K "Mērķfonds" | | 6000 euro |

Ja reliģiskās organizācijas ieņēmumi no saimnieciskās darbības kalendāra gada laikā **500 reizes pārsniedz minimālo mēnešalgu**, kuru valdība noteikusi attiecīgajam laika posmam, šai organizācijai **jādibina savs uzņēmums**, kas jāreģistrē saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Gada pārskata sagatavošana

Reliģiskās organizācijas veic pārskata gada slēguma **inventarizācijas**. Var paredzēt arī papildu inventarizācijas, periodiskās inventarizācijas, ārkārtas inventarizācijas (ja konstatēta zādzība, materiālo vērtību bojāšana utt.).



Katra reliģiskā organizācija pārbauda tās īpašumā un lietojumā esošo līdzekļu objektu – pamatlīdzekļu, mazvērtīgā inventāra, naudas līdzekļu, krājumu u.c. – apjomu dabā, salīdzinot inventarizācijas sarakstos uzrādītos datus ar grāmatvedības reģistros uzrādītajiem datiem.

Reliģiskā organizācija katru gadu sagatavo un **ne vēlāk kā līdz 31.martam** iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā (Elektroniskās deklarēšanas sistēmā) reliģiskās organizācijas vadības (vadības institūcijas) apstiprinātu gada pārskata atvasinājumu. Reliģiskā organizācija **gada pārskatu** var iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā arī papīra formā.

Gada pārskatā vai tā daļās skaitļi jānoapaļo līdz veseliem skaitļiem. Summu līdz 49 centiem atmet, bet summu, sākot ar 50 centiem, noapaļo uz augšu līdz vienam *euro*.

Reliģiskai organizācijai, kas grāmatvedības reģistrus kārtu divkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskats sastāv no **bilances, ieņēmumu un izdevumu pārskata, ziedojumu un dāvinājumu pārskata un pielikuma**.

Ja ir iesniegts gada pārskats, kurā tika konstatēta **kļūda**, tad reliģiskai organizācijai ir jāiesniedz **precizēts** gada pārskats ar veiktajiem labojumiem. Labotajam gada pārskatam ir jāiesniedz abas gada pārskata sastāvdaļas – gan ieņēmumu un izdevumu pārskats, gan ziedojumu un dāvinājumu pārskats, nevis tikai tā sastāvdaļas, kurā konstatēta kļūda.

Reliģiskā organizācija, sagatavojot gada pārskatu, izmanto Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumu Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem":

- 1.pielikumā sniegto "Balances shēmu";
- 2.pielikumā sniegto "Ieņēmumu un izdevumu pārskata shēmu";
- 3.pielikumā sniegto "Ziedojumu un dāvinājumu shēmu";
- 4.pielikumā sniegto "Detalizēto informāciju par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem 20___. gadā" (4.pielikumā norādīto tabulu aizpilda tikai tās reliģiskās organizācijas, kurām ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss).

Bilance ir reliģiskās organizācijas gada pārskata sastāvdaļa, kurā norāda reliģiskās organizācijas līdzekļu un to avotu (aktīvu un pasīvu) atlikumus bilances datumā. Līdzekļus norāda bilances aktīvā, bet to avotus – bilances pasīvā. Bilances aktīva kopsummai jābūt vienādei ar bilances pasīva kopsummu.

Ieņēmumu un izdevumu pārskats ir reliģiskās organizācijas gada pārskata daļa, kurā norāda reliģiskās organizācijas gada laikā gūtos ieņēmumus, izdevumus un to starpību.

Ziedojumu un dāvinājumu pārskatā norāda:

- iepriekšējos gados saņemto ziedojumu un dāvinājumu atlikumu kopsummas pārskata gada sākumā;

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

- pārskata gadā saņemto ziedojumu un dāvinājumu kopsummas;
- ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsummas;
- ziedojumu un dāvinājumu atlikumu pārskata beigās.

Ja ziedotāji un dāvinājumu devēji ir zināmi, tad ziedojumu un dāvinājumu pārskatā par tām **sniedz šādas ziņas**:

- Latvijas Republikā reģistrētās juridiskās personas nodokļu maksātāja reģistra kods un nosaukums;
- ārvalsts juridiskās personas nosaukums, juridiskā adrese un reģistrācijas numurs;
- fiziskās personas – iekšzemes nodokļu maksātāja – nodokļu maksātāja reģistra kods (personas kods) un vārds, uzvārds;
- fiziskās personas – ārvalstu nodokļu maksātāja – vārds, uzvārds, personas identifikācijas kods un valsts nosaukums.

Ziedojumu un dāvinājumu pārskatā sniedz informāciju, vai saņemtais ir **naudas** ziedojums (dāvinājums) **vai mantiskais** ziedojums (dāvinājums).

52.piemērs

Draudzes bankas kontā saņemts naudas ziedojums 1000 euro no fiziskas personas Jāņa Kalniņa. Ziedotājs nav norādījis personas kodu. Saskaņā ar draudzes grāmatvedības dokumentos noteikto šāds ziedojums uzskatāms par anonīmu ziedotāju.

Reliģiskās organizācijas gada pārskata ziedotāju un dāvinātāju sarakstā tiek sniegta informācija par anonīmu ziedojumu.

Ziedotāju un dāvinātāju saraksts (ZDS)

| | Ziedotāja tips | Valsts | NMR kods / personas kods | Nosaukums / vārds, uzvārds | Ārvalstu adrese | Nauda (euro) | Mantiskā (euro) | Mērķis | Komentāri |
|---|----------------|--------|--------------------------|----------------------------|-----------------|--------------|-----------------|--------|-----------|
| 1 | ANON | LV | | | | 1 000,00 | | | |
| 2 | | | | | | | | | |

Reliģiskās organizācijas, kurām piešķirts **sabiedriskā labuma** organizācijas **statuss**, ziedojumu un dāvinājumu pārskatam pievieno tabulu ar **detalizētu informāciju par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem**, kuras paraugs noteikts Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumu Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem" 4.pielikumā.

| Taksācijas periods no | | 01.01.2019 līdz 31.12.2019 | | Labot | | | | | | | | | | | | | |
|--|--|--|---|--|--------------------------|--|------------------------------------|---|----|----------------------------------|--------------------------------|----------------------------------|--|-------|--|----------------|--|
| Iesniedzamā informācija | | Pamatinformācija | | Bilance | | IIP | | ZDP | | ZDS | | Revidents | | DIIZD | | Citi dokumenti | |
| Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem (DIIZD) | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma apraksts | Ziedojumu un dāvinājumu izlietojums (euro) | Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma summa (euro) | | | | Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma veids (euro) | | | | Sabiedriskā labuma darbības joma | Sabiedriskā labuma mērķa grupa | Sabiedriskā labuma guvēju skaits | | | | | |
| | | vispārējie ziedojumi (neierobežotai lietošanai), t.sk. anonīmi | mērķziedojumi (noteiktiem mērķiem), t.sk. anonīmi | no tiem kopā anonīmi ziedojumi un dāvinājumi | reliģiskai darbībai (RD) | sabiedriskā labuma darbībai (SL) | administratīvajiem izdevumiem (AI) | pārējiem saimnieciskās darbības izdevumiem (SD) | | | | | | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | | | | | |
| 1 | 0,00 | | | | X | | | | | | | | | | | | |
| 2 | 0,00 | | | | X | | | | | | | | | | | | |
| 3 | 0,00 | | | | X | | | | | | | | | | | | |
| Kopā | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | | | 0 | | | | | |

4.pielikuma "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" tabula ir **neatņemama "Ziedojumu un dāvinājumu pārskata" sadaļa**, kur "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" tabulas 3.ailas kopsummai ir jāsakrīt ar "Ziedojumu un dāvinājumu pārskata" III rindu "Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsumma".



Pārskata 8.ailē "Sabiedriskā labuma guvēju skaits" norāda attiecīgā projekta, pasākuma vai aktivitātes kopējo sabiedriskā labuma guvēju skaitu, kas nozīmē konkrētu personu skaitu, nevis katru reizi, kad viena un tā pati persona gūst sabiedrisko labumu.

| Taksācijas periods no 01.01.2019 līdz 31.10.2019 Labot | | | |
|---|-------------|----------------------|----------------------------------|
| Iesniedzamā informācija | | | |
| Pamatinformācija | | | |
| Balances | | | |
| IIP | | | |
| ZDP | | | |
| ZDS | | | |
| Revidents | | | |
| DIIZD | | | |
| Citi dokumenti | | | |
| Ziedojumu un dāvinājumu pārskats (ZDP) | | | |
| Posteņa nosaukums | Rindas kods | Pārskata gada beigās | Iepriekšējā pārskata gada beigās |
| I. Atlikums pārskata gada sākumā. | 10 | 0 | 0 |
| 1. Vispārējie ziedojumi (neierobežotai lietošanai), tai skaitā anonīmi ziedojumi un dāvinājumi. | 12 | 0 | 0 |
| 2. Mērķziedojumi (noteiktiem mērķiem), tai skaitā anonīmi ziedojumi un dāvinājumi. | 14 | 0 | 0 |
| II. Pārskata gadā saņemto ziedojumu un dāvinājumu kopsumma. | 20 | 0 | 0 |
| 1. Vispārējie ziedojumi (neierobežotai lietošanai) | 30 | 0 | 0 |
| 1.1. Latvijas Republikā reģistrētās juridiskās personas. | 40 | 0 | 0 |
| 1.2. Ārvalstu juridiskās personas. | 50 | 0 | 0 |
| 1.3. Fiziskās personas (rezidenti). | 60 | 0 | 0 |
| 1.4. Fiziskās personas (nerezidenti). | 70 | 0 | 0 |
| 1.5. Anonīmi (nezināmi) ziedotāji un dāvinātāji. | 80 | 0 | 0 |
| 1.6. Citi ziedotāji. | 90 | 0 | 0 |
| 2. Mērķziedojumi (noteiktiem mērķiem) | 100 | 0 | 0 |
| 2.1. Latvijas Republikā reģistrētās juridiskās personas. | 110 | 0 | 0 |
| 2.2. Ārvalstu juridiskās personas. | 120 | 0 | 0 |
| 2.3. Fiziskās personas (rezidenti). | 130 | 0 | 0 |
| 2.4. Fiziskās personas (nerezidenti). | 140 | 0 | 0 |
| 2.5. Anonīmi (nezināmi) ziedotāji un dāvinātāji. | 150 | 0 | 0 |
| 2.6. Citi ziedotāji. | 160 | 0 | 0 |
| III. Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsumma. | 170 | 0 | 0 |
| 1. Vispārējie ziedojumi (neierobežotai lietošanai), tai skaitā anonīmi ziedojumi un dāvinājumi. | 180 | 0 | 0 |
| 1.1. Reliģiskajai darbībai. | 190 | 0 | 0 |
| 1.2. Sabiedriskā labuma darbībai. | 200 | 0 | 0 |
| 1.3. Administratīvajiem izdevumiem. | 210 | 0 | 0 |
| 1.4. Pārējiem saimnieciskās darbības izdevumiem. | 220 | 0 | 0 |
| 2. Mērķziedojumi (noteiktiem mērķiem), tai skaitā anonīmi ziedojumi un dāvinājumi. | 230 | 0 | 0 |
| 2.1. Reliģiskajai darbībai. | 240 | 0 | 0 |
| 2.2. Sabiedriskā labuma darbībai. | 250 | 0 | 0 |

Reliģiskā organizācija, kura ir ieguvusi sabiedriskā labuma organizācijas statusu, ja tās saņemto ziedojumu kopsumma pārskata gadā pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas, papildus sagatavo un iekļauj gada pārskatā no vispārējiem ziedojumiem veikto **administratīvo izdevumu pārskatu**.

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

Šajā pārskatā sniedz informāciju par pārskata gadā saņemto vispārējo ziedojumu (ziedojumi, kuru izlietojuma mērķi līgumā nav noteikti) kopsummu un tās izlietojumu administratīvajiem izdevumiem kopumā un pa izdevumu veidiem saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 4.janvāra noteikumiem Nr.11 "Noteikumi par sabiedriskā labuma organizāciju administratīvajiem izdevumiem".

Pielikumā sniedz:

- vispārīgo informāciju par reliģisko organizāciju, tās darbību, saimnieciskās darbības un finansiālā stāvokļa analīzi;
- informāciju un skaidrojumus par bilances, ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņiem.



Skaidrojumos par bilances, ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņiem ietver informāciju par reliģiskās organizācijas fondiem, samaksātajiem nodokļiem un nodevām, būtiskām saistībām, vadībai izmaksāto atlīdzību; vidējo darbinieku skaitu gadā un viņu darba algas kopsummu; saņemtajām dotācijām un to izlietojumu; ziedojumā vai dāvinājumā saņemtajiem pamatlīdzekļiem un krājumiem.

Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana

Reliģiskā organizācija, kura **veic saimniecisko darbību** Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē (turpmāk šajā nodaļā – saimnieciskā darbība) un par atlīdzību piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, **piemēro Pievienotās vērtības nodokļa likuma** un tā piemērošanu reglamentējošo Ministru kabineta noteikumu **normas**.

Ja reliģiskās organizācijas ar pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN) apliekamo darījumu vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā **pārsniedz 40 000 euro**, tad reliģiskā organizācija **reģistrējas** Valsts ieņēmumu dienesta PVN **reģistrā**.

Reliģiskajai organizācijai neatkarīgi no tā, ka apliekamo darījumu vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā nav lielāka par 40 000 euro, ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā, ja izpildās kaut viens no šādiem nosacījumiem:

- citas dalībvalsts nodokļa maksātājiem tiks sniegts pakalpojums, kura sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19.panta pirmo daļu;
- no citas dalībvalsts vai no jebkuras trešās valsts vai trešās teritorijas personas, kas neveic saimniecisko darbību iekšzemē, tiks saņemts pakalpojums, kura sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19.panta pirmo daļu;
- preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā vērtība bez PVN kārtējā kalendārā gadā sasniedz 10 000 euro.

Reliģiskajai organizācijai **ir tiesības reģistrēties** Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā arī, uzsākot apliekamo darbību veikšanu, t.i., pirms noteiktās apliekamo darījumu vērtības 40 000 euro sasniegšanas.



Pēc vienas preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā, ar kuru pārsniegts vai sasniegts reģistrācijas sliekšnis 10 000 euro, reliģiskā organizācija tiesīga neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā, ja nākamajā kalendāra gadā nav paredzēts veikt citas preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā. Šādā gadījumā PVN, kas aprēķināts no preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā vērtības, kas pārsniedz 10 000 euro, jāiemaksā valsts budžetā 20 dienu laikā no tā kalendāra mēneša beigām, kad šī summa pārsniegta.

Reliģiskajai organizācijai (reģistrētam nodokļa maksātājam) ir tiesības atskaitīt priekšnodokli par tām iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem, kuri ir izmantoti saimnieciskajā darbībā ar nodokli apliekamo darījumu veikšanai.

No citiem reģistrētiem nodokļa maksātājiem saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par saņemtajām precēm vai pakalpojumiem, kas nav paredzēti apliekamu darījumu nodrošināšanai, reliģiskā organizācija nevar atskaitīt kā priekšnodokli.

Tā kā nodoklis, kas samaksāts par precēm un pakalpojumiem, kuri iegādāti mērķiem, kas nav saistīti ar reliģiskās organizācijas saimniecisko darbību, nav atskaitāms kā priekšnodoklis, tad reliģiskajai organizācijai ir **jānodala atsevišķi** saimnieciskās darbības ietvaros veiktie darījumi no darbībām, kurām nav saimnieciskās darbības pazīmes.

Ja iegādātās preces un saņemtie pakalpojumi tiek izmantoti gan apliekamo, gan neapliekamo darījumu veikšanai, gan valsts izpildvaras funkciju nodrošināšanai un ja nav iespējams nodrošināt to atsevišķu uzskaiti, tad atskaitāmā priekšnodokļa daļu aprēķina, izmantojot šādu **proporciju**:

- skaitītājā – to taksācijas periodā veikto apliekamo darījumu vērtība bez nodokļa, kuri dod tiesības atskaitīt priekšnodokli;
- saucējā – taksācijas periodā veikto darījumu kopējā vērtība bez nodokļa (skaitītājā ietverto darījumu vērtība, kas dod tiesības atskaitīt priekšnodokli, un to darījumu vērtība, kas nedod tiesības atskaitīt priekšnodokli).

!! Vēršam uzmanību, ka proporcijas skaitītājā neiekļauj importēto preču vērtību, preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā vērtību un to preču un pakalpojumu vērtību, par kuriem reliģiskā organizācija kā reģistrēts nodokļa maksātājs maksā nodokli kā šo preču un pakalpojumu saņēmējs.

53.piemērs

*Reliģiskā organizācija (reģistrēts nodokļa maksātājs) nodarbojas ar saimniecisko darbību. Organizācija savā īpašumā, kas ir atsevišķa ēka, rīko koncertus, un šajā ēkā notiek arī reliģiskās literatūras, sveču, kartīšu u.c. preču tirdzniecība. Organizējot koncertus saimnieciskās darbības ietvaros, organizācija sistemātiski negūst peļņu. Ja no koncertu organizēšanas tiek gūta peļņa, tad organizācija to novirza vai iegulda šo pakalpojumu sniegšanas pilnveidošanai. Tādējādi koncertu darbību saskaņā Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 17.punkta "b" apakšpunktu organizācija neapliek ar PVN. 202Y.gada jūlijā organizācijas ieņēmumi no koncertiem bija 2000 **euro**.*

*Savukārt, pārdodot minētās preces, organizācija saimnieciskās darbības ietvaros veic ar PVN apliekamus darījumus. 202Y.gada jūlijā pārdoto preču vērtība sasniedza 1000 **euro**.*

Lai ēkā nodrošinātu saimniecisko darbību un sasniegtu statūtos noteiktos mērķus, organizācija noslēdza līgumu par elektroenerģijas piegādi. No elektroenerģijas piegādātāja (reģistrēta nodokļa maksātāja) 202Y.gada jūlijā saņemts nodokļa rēķins par 202Y.gada jūnijā patērēto elektroenerģiju. Vienlaikus, lai ēka atbilstu mūsdienu prasībām, organizācija veic ēkas atjaunošanu.

Organizācijai nav iespējams veikt atsevišķu uzskaiti tām iegādātajām precēm un pakalpojumiem, kas saņemti ar PVN apliekamo un neapliekamo darījumu nodrošināšanai.

*Tā kā ēka tiek izmantota gan apliekamu, gan neapliekamu darījumu veikšanai, tad organizācijai nav tiesību atskaitīt priekšnodokli par visu PVN summu, kas norādīta nodokļa rēķinā par 202Y.gada jūlijā saņemto ēkas atjaunošanas pakalpojumu – 500 **euro**. Kā arī nav tiesību atskaitīt priekšnodokli par visu nodokļa rēķinā norādīto PVN summu 25 **euro** par 202Y.gada jūnijā patērēto elektroenerģiju. Atskaitāmā priekšnodokļa daļu organizācija aprēķina šādi:*

*1) kopējā darījumu (ar nodokli apliekamo un neapliekamo darījumu) vērtība
2000 **euro** + 1000 **euro** = 3000 **euro**;*

*2) apliekamo darījumu īpatsvars (procentos)
1000 **euro** : 3000 **euro** = 33,33 %;*

*3) nodokļu rēķinos uzrādītais PVN
500 **euro** + 25 **euro** = 525 **euro**;*

*4) atskaitāmā priekšnodokļa summa
33,33 % × 525 **euro** = 174,98 **euro**;*

*5) kā priekšnodokli organizācija nevar atskaitīt
525 **euro** – 174,98 **euro** = 350,02 **euro**.*

Iegādāto nelietotu **nekustamo īpašumu** vai lietotu nekustamo īpašumu, ja nekustamā īpašuma pārdošanai piemērots nodoklis saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 144.pantu, uzcelto, pārbūvēto, atjaunoto vai restaurēto nekustamo īpašumu reliģiskā organizācija (reģistrēts nodokļa maksātājs) **reģistrē** Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedzot nodokļa deklarāciju par taksācijas periodu, kurā tas iegādāts vai pieņemts ekspluatācijā.

Reģistrējot nekustamo īpašumu, reliģiskā organizācija (reģistrēts nodokļa maksātājs) norāda kopējo nodokļa summu, kas uzrādīta saņemtajos nodokļa rēķinos par nekustamā īpašuma iegādi, būvniecību, pārbūvi, atjaunošanu vai restaurāciju, kā arī atskaitītā priekšnodokļa summu, ievērojot nekustamā īpašuma izmantošanas proporciju ar PVN apliekamiem un neapliekamiem darījumiem.

54.piemērs

Reliģiskajai organizācijai Latvijas Republikā pieder ēka 1000 m² platībā.

Organizācija ēkas daļu, 600 m² apmērā, plāno iznomāt juridiskām personām. Pārējo ēkas daļu, 400 m² apmērā, tā izmantos statūtos noteikto mērķu sasniegšanai (svētdienas skolas vajadzībām, dievkalpojumiem).

Lai ēka atbilstu mūsdienu prasībām, organizācija veic visas ēkas atjaunošanas darbus. 202Y.gada jūlijā reliģiskā organizācija noslēdz līgumu ar būvuzņēmēju – Latvijas reģistrētu nodokļa maksātāju – par būvniecības pakalpojumu sniegšanu/saņemšanu.

202Y.gada augustā parakstīts darbu pieņemšanas un nodošanas akts par 202Y.jūlijā sniegtajiem ēkas atjaunošanas pakalpojumiem. Būvniecības pakalpojumu sniedzējs, pamatojoties uz darbu pieņemšanas un nodošanas aktu, 15 dienu laikā no pakalpojuma sniegšanas brīža, proti, pieņemšanas un nodošanas akta parakstišanas brīža, 202Y.gada augustā reliģiskajai organizācijai izrakstīja nodokļa rēķinu, kurā norādīja sniegtā būvniecības pakalpojuma vērtību bez nodokļa.

Reliģiskā organizācija aprēķina PVN no saņemtajā nodokļa rēķinā norādītās būvniecības pakalpojuma vērtības, piemērojot saņemtajam ēkas atjaunošanas pakalpojumam PVN likmi 21 % apmērā.

Aprēķināto PVN par saņemtajiem būvniecības pakalpojumiem reliģiskajai organizācijai ir tiesības atskaitīt kā priekšnodokli, ja saņemtos ēkas atjaunošanas pakalpojumus tā izmantos saimnieciskās darbības ietvaros ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai 202Y.gada augustā, proti, kad ir saņemti ēkas atjaunošanas pakalpojumi un nodokļa rēķins.

202Y.gada jūlijā saņemto ēkas atjaunošanas pakalpojumu izmantošanas mērķis ir gan apliekamo, gan neapliekamo darījumu nodrošināšanai.

Ņemot vērā, ka organizācijai nav iespējams veikt atsevišķu uzskaiti tām iegādātajām precēm un pakalpojumiem, kas saņemti ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai un neapliekamo darījumu nodrošināšanai, bet ir zināms ēkas izmantošanas mērķis, organizācija, saņemot 202Y.gada augustā nodokļa rēķinu par ēkas atjaunošanas pakalpojumiem, var noteikt atskaitāmo PVN daļu, kuru tai ir tiesības atskaitīt no aprēķinātās nodokļa summas par 202Y.gada jūlijā saņemtajiem pakalpojumiem saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmās daļas 7.punktu.

Atskaitāmā priekšnodokļa daļu organizācija aprēķina šādi, ņemot vērā plānoto ēkas izmantošanas proporciju:

1) kopējā ēkas platība (ar nodokli apliekamo un neapliekamo darījumu nodrošināšanai)

$$600 \text{ m}^2 + 400 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2;$$

2) aprēķinātā PVN summa par 202Y.gada jūlijā saņemtajiem ēkas atjaunošanas pakalpojumiem ir **500 euro**;

3) plānotais apliekamo darījumu īpatsvars (procentos)

$$600 \text{ m}^2 \times 100 \% : 1000 \text{ m}^2 = 60 \%;$$

4) atskaitāmā priekšnodokļa summa

$$60 \% \times 500 \text{ euro} = 300 \text{ euro};$$

5) kā priekšnodokli organizācija nevar atskaitīt

$$500 \text{ euro} - 300 \text{ euro} = 200 \text{ euro}.$$

Reģistrējot Valsts ieņēmumu dienestā atjaunoto nekustamo īpašumu, iesniedzot pārskata par nekustamā īpašuma izmantošanu A sadaļu kopā ar nodokļa deklarāciju par taksācijas periodu, kurā tas pieņemts ekspluatācijā, organizācijai jāveic iepriekšējos taksācijas periodos atskaitītā priekšnodokļa korekcija, ja mainās nekustamā īpašuma izmantošanas proporcija apliekamiem un neapliekamiem darījumiem.

Sākot ar taksācijas gadu, kurā nekustamais īpašums iegādāts vai pieņemts ekspluatācijā, un turpmākos deviņus gadus, iesniedzot nodokļa gada deklarāciju kopā ar pārskatu par nekustamo īpašumu izmantošanu B sadaļu, reliģiskā organizācija (reģistrēts nodokļa maksātājs) līdz pēctaksācijas gada 1.maijam **informē** Valsts ieņēmumu dienestu **par** nekustamā **īpašuma izmantošanu** apliekamiem un neapliekamiem darījumiem attiecīgajā taksācijas gadā.

Aizpildot pārskata par nekustamo īpašumu izmantošanu, B sadaļas ailēs norāda:

- 4.ailē – faktisko nekustamā īpašuma izmantošanas proporciju;
- 5.ailē – valsts budžetā maksājamo nodokļa summu vai no valsts budžeta atmaksājamo nodokļa summu.

Atskaitāmā priekšnodokļa korekciju reliģiskā organizācija **veic par katru** taksācijas **gadu**, aprēķinot starpību starp vienu desmito daļu no atskaitītā priekšnodokļa un atskaitāmo priekšnodokli attiecīgajā taksācijas gadā, ievērojot nekustamā īpašuma izmantošanas proporciju apliekamiem un neapliekamiem darījumiem. Šo starpību reliģiskā organizācija (reģistrēts nodokļa maksātājs) iemaksā budžetā vai saņem atpakaļ no budžeta.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) piemērošana


Ja reliģiskā organizācija **nodarbina** darbiniekus vai apmaksā darba ņēmēju darbu, tā **ir darba devējs**. Persona, ieņemot amatu, neslēdzot darba līgumu, bet **saņemot atlīdzību** par amata pienākumu pildīšanu, ir **uzskatāma par darba ņēmēju**.

55.piemērs

Par reliģisko organizāciju amatpersonām uzskata šo organizāciju vēlēto institūciju (padomes, valdes un revīzijas komisijas) locekļus, kā arī garīgo personālu (arhibīskapu, bīskapu, mācītāju, priesteri, diakonu, rabīnu u.c.). Reliģiskās organizācijas savu garīgo personālu ievēlē vai ieceļ amatā un atbrīvo no tā saskaņā ar statūtiem (satversmi, nolikumu). Tādējādi garīgo personālu uzskata par darba ņēmējiem.

Ja reliģiskā organizācija nodarbina darbiniekus, tai par darbiniekiem aprēķinātu un izmaksātu algu (atlīdzību) ir **jāveic** valsts **sociālās** apdrošināšanas obligātās **iemaksas** un **jāmaksā algas nodoklis**. Pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis, tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, ko darbinieks saņem uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata.

Ir noteikti arī tādi ienākumu veidi, kuri nav apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – nodoklis).

 Detalizēta informācija par ienākumiem, kuri nav apliekami ar nodokli ir Valsts ieņēmumu dienesta metodiskajā materiālā "Ar nodokli neapliekamie ienākumi", kurš ir pieejams Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis](#)" – "Metodiskie materiāli".

Fiziskās personas gada ar nodokli apliekamajā ienākumā neietver darbinieka vai viņa radnieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirto apbedīšanas pabalstu, kura vērtība nepārsniedz 250,00 euro.

55.piemērs

Ja reliģiskā organizācija darbinieka nāves gadījumā tā radniekam (tuviniekam), kurš nav darba ņēmējs pie konkrētā darba devēja, izmaksā apbedīšanas pabalstu 300 euro apmērā, tad 250,00 euro neapliek ar nodokli, bet pārsnieguma summu 50 euro apliek ar nodokli.

*Ja reliģiskā organizācija savam darbiniekam tā radnieka nāves gadījumā izmaksā apbedīšanas pabalstu, piemēram, 300 **euro** apmērā, tad darbiniekam 250 **euro** neapliek ar nodokli, bet pārsnieguma summu 50 **euro** apliek ar nodokli, kā arī no šīs summas (50 **euro**) veic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.*

*Ja reliģiskajā organizācijā strādā divi mirušās fiziskās personas radnieki un reliģiskā organizācija apbedīšanas pabalstu izmaksā abiem, izmaksāto apbedīšanas pabalstu, kura vērtība katram nepārsniedz 250 **euro**, neapliek ar nodokli.*

Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverta un ar nodokli netiek aplikta palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas, pamatojoties uz reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmumu, sniegta no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem, — **1000 euro gadā**.



Ja palīdzības apjoms gadā fiziskajai personai nepārsniegs 1000 *euro* un ja ir reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmums par, piemēram, finansiālās palīdzības piešķiršanu, tad no šīs palīdzības nodoklis nebūs jāmaksā. Noteiktais atvieglojums fiziskajai personai 1000 *euro* gadā attiecināms uz saņemto palīdzību **no katras reliģiskās organizācijas**.

56.piemērs

*Reliģiskā organizācija "A" izmaksājusi fiziskajai personai palīdzībā 800 **euro**, bet otra organizācija "B" – 1200 **euro**, nodoklis ir jāmaksā no palīdzības pārsnieguma summas 200 **euro** (1200 – 1000), kuru veikusi otrā organizācija "B".*

Nodoklis no šī ienākuma ir jāaprēķina un jānomaksā budžetā rezumējošā kārtībā pašai fiziskajai personai, iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestā gada ienākumu deklarāciju.

Fiziskās personas gada ar nodokli apliekamajā ienākumā neietver darba devēja darbiniekam piešķirtu apbalvojumu (arī atzinības rakstu, goda rakstu, pateicības rakstu, diplomu, medaļu, piemiņas kausu), kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs.

Uzmanība ir jāpievērš gadījumos, kad darbiniekam tiek dots aizdevums. Ja reliģiskā organizācija aizdot naudu darbiniekam, piemēram, noslēdzot aizdevuma līgumu, **ienākumam nepielīdzina** aizdevumus:

- kas izsniegti fiziskajai personai vai tās ģimenes locekļiem (radniecībā līdz trešajai pakāpei) ārstniecības vai izglītības izdevumu segšanai bezskaidras naudas norēķinu veidā un kuru izlietojumu pamato ar attaisnojuma dokumentiem, kas apliecina līdzekļu izlietojumu līgumā norādītajam mērķim divu gadu laikā;
- kas ir salīdzinoši mazi (no viena aizdevēja nepārsniedz 1500 *euro* kopsummā);
- kurus izsniegusi fiziskā persona, ar kuru saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

Ienākumam pielīdzina aizdevumu (tā daļu), ko fiziskā persona, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, nav atmaksājusi sešu mēnešu laikā pēc aizdevuma līgumā noteiktā aizdevuma atmaksas termiņa, bet ne ilgāk kā 66 mēnešu laikā no aizdevuma izsniegšanas dienas.

57.piemērs

Draudzes loceklim 20X7.gada 15.janvārī ir izsniegts aizdevums ar atmaksas termiņu līdz 20X9.gada 15.janvārim. Aizdevums līgumā noteiktajā termiņā netiek atmaksāts. Aizdevumu pielīdzina ienākumam 30.mēneša pēdējā dienā, t.i., 20X9.gada 30.jūnijā.

58.piemērs

Draudzes loceklim 20X4.gada 2.martā ir izsniegts aizdevums uz sešiem gadiem (72 mēnešiem). Aizdevuma neatmaksātā daļa tiek pielīdzināta ienākumam 66.mēneša pēdējā dienā kopš tā izsniegšanas brīža, t.i., 20X9.gada 30.septembrī.

Ienākumam pielīdzina aizdevumu (tā daļu), ja aizdevuma līguma spēkā stāšanās diena nesakrīt ar naudas pārskaitīšanas dienu, par aizdevuma izsniegšanas dienu uzskata naudas pārskaitīšanas (arī ieskaitīšanas) vai izmaksāšanas dienu.

Ienākumam pielīdzina aizdevumu (tā daļu), ja viena aizdevēja gada laikā fiziskajai personai izsniegtā aizdevuma kopsumma izsniegšanas dienā kopējais aizdevuma apmērs pārsniedz 1500 euro vai arī aizdevums, kuru apmērs iepriekšējā gadā nepārsniedza 1500 euro, bet kopā ar kārtējā gadā izsniegto aizdevumu pārsniedz 1500 euro.

59.piemērs

20X7.gada 10.februārī draudzes loceklim ir izsniegts aizdevums 1000 euro uz vienu gadu, 20X7.gada 5.maijā papildus ir izsniegts aizdevums 1000 euro uz vienu gadu. Aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina ienākumam 20X8.gada 5.novembrī.

Atbildīgā persona par iedzīvotāju ienākuma nodokļa nomaksu tiek noteikta, ņemot vērā, vai aizdevuma līgums atbilst noteiktajiem kritērijiem. Aizdevuma līgumam ir **noteikti** šādi **kritēriji**, atbilstoši kuriem nosaka atbildīgo par nodokļa nomaksu, ja aizdevumu ir izsniegusi reliģiska organizācija:

- aizdevuma līgums ir noslēgts rakstiski;
- aizdevums tiek izsniegts bezskaidras naudas veidā un aizdevuma atmaksa veicama bezskaidras naudas veidā;
- aizdevuma līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš nepārsniedz 60 mēnešus;
- aizdevējam nav nodokļu parādu aizdevuma izsniegšanas dienā, kas vecāki par vienu mēnesi no attiecīgā nodokļa likumā noteiktās samaksas dienas;
- maksimālais aizdevuma apmērs nepārsniedz reizinājumu, kas iegūts 30 procentus no aizdevuma ņēmēja vidējiem mēneša bruto ienākumiem pie aizdevēja pēdējo 12 mēnešu laikā līdz aizdevuma izsniegšanas dienai reizinot ar 60. Ja aizdevuma ņēmējs – garīgais personāls (draudzes loceklis) – negūst ienākumus no aizdevēja, maksimālais aizdevuma apmērs nepārsniedz uz aizdevuma ņēmēju attiecināmo aizdevēja pašu kapitāla apmēru (saskaņā ar pēdējo apstiprināto gada pārskatu);
- visu fiziskajām personām sniegto aizdevumu summa nepārsniedz aizdevēja pašu kapitālu (saskaņā ar pēdējo apstiprināto gada pārskatu).

Ja aizdevuma līgums ir noslēgts **ar nerezidentu**, kurš nav citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, un aizdevējs atrodas, ir izveidots vai nodibināts valstī, ar kuru Latvijai nav noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās neuzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai zemu nodokļu vai beznodokļu valstī vai teritorijā, aizdevuma līgumam jābūt noslēgtam **notariālā akta formā**.

| | Aizdevuma līgums atbilst kritērijiem, aizdevējs ir fiziskā persona vai nerezidents | Aizdevuma līgums neatbilst kritērijiem |
|-----------------------------------|---|--|
| Atbild par nodokļa nomaksu | Aizdevuma ņēmējs | Aizdevuma devējs |
| Ar nodokli apliek | Nodokli aprēķina no aizdevuma neatmaksātās daļas (bruto ienākuma) | Nodokli aprēķina no aizdevuma neatmaksātās daļas, pielīdzinot to ienākumam pēc nodokļa nomaksas |
| Nodokli maksā | Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju | Nodokli iemaksā budžetā no saviem līdzekļiem līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 5.datumam |

Ienākumam pielīdzināmā aizdevuma neatmaksātai daļai piemēro progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi.

Ja aizņēmējs aizdevuma izsniegšanas dienā ir aizdevēja darbinieks, nodokļa pamatlīkmei piemēro papildu likmi – 22 %.

Detalizēta informācija par fiziskās personas ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem ir Valsts ieņēmumu dienesta metodiskajā materiālā "[Ienākumam pielīdzināmie aizdevumi](#)", kurš ir pieejams Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis](#)" – "Metodiskie materiāli".

60.piemērs

*Draudzes loceklis, kurš nav reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs vispārējā kārtībā, bet maksā patentmaksu, vēlas draudzes grāmatu galdā nodot realizācijai paša veidotos krustiņus. Cena netiek norādīta, bet tiek norunāts vēlamais ziedojums krustiņa pircējam – 3 līdz 5 **euro**, un atlīdzības veids tiek noteikts – pēcapmaksā pēc realizācijas.*

Par ieņēmumiem, par kuriem maksā patentmaksu, nav jāiesniedz gada ienākumu deklarācija.

61.piemērs

*Draudzes loceklis, kurš ir reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs, vēlas draudzes grāmatu galdā nodot paša veidotos krustiņus. Cena netiek norādīta, bet tiek norunāts vēlamais brīvprātīgais maksājums krustiņa pircējam – 3 līdz 5 **euro**, un atlīdzības veids tiek noteikts - pēcapmaksā pēc realizācijas.*

Nodokli aprēķina par gadu, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju nākamajā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam, bet, ja kopējie ienākumi gadā pārsniedz 62 800 euro, – no 1.aprīļa līdz 1.jūlijam.

Draudzes loceklis, kurš ir reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs, ir **pašnodarbinātais**.



Ja pašnodarbinātā ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī sasniedz vai pārsniedz minimālās algas apmēru (430 *euro*), tad par šo mēnesi jāveic obligātās iemaksas no summas, kas nav mazāka par minimālo algu (430 *euro*) vai no brīvi izvēlētas lielākas summas (turpmāk – obligāto iemaksu objekts).

Obligāto **iemaksu apmēru aprēķina**: iemaksu objekts x pašnodarbinātā obligāto iemaksu likme.

Papildus veic **iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā** no mēneša faktisko ienākumu un obligāto iemaksu objekta starpības.

Ja ienākumi mēnesī nenasniedz minimālās algas apmēru (430 *euro*), par šo mēnesi veic tikai iemaksas pensiju apdrošināšanai 5 % apmērā no faktiskajiem saimnieciskās darbības ienākumiem.

Obligātās iemaksas un iemaksas pensiju apdrošināšanai veic reizi ceturksnī **līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam**.

Noderīgu informāciju lasiet Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" – [Informatīvie un metodiskie materiāli](#).

Būtiskākais sabiedriskā labuma organizācijām (SLO)

Par sabiedriskā labuma organizācijām var būt tās reliģiskās organizācijas, kuras **veic sabiedriskā labuma darbību** un kurām piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, un ja tās izlieto savus ienākumus darbībām, kurām nav komerciāla rakstura un kuras vērstas uz sabiedriskā labuma darbības nodrošināšanu, ievērojot Sabiedriskā labuma organizāciju likuma (turpmāk – SLO likums) [11.](#) un [12.pantā](#) noteiktos ierobežojumus.



SLO likuma 11.panta otrā daļa nosaka, ja SLO saņemto ziedojumu kopsumma kalendārajā gadā pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas, šai organizācijai ir pienākums **ne mazāk kā 75 procentus** no šīs kopsummas, ko veido attiecīgajā kalendārajā gadā izlietotie ziedojumi un ieņēmumi no tās saimnieciskās darbības, kurai piemēro nodokļu atvieglojumus, izlietot tikai tai sabiedriskā labuma darbības jomai, kura minēta lēmumā par SLO statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai.

62.piemērs

*Reliģiskā organizācija ir saņēmusi ziedojumus 6316 **euro** apmērā (pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas). Organizācija iesniegtajā "Ziedojumu un dāvinājumu pārskatā" ir norādījusi, ka taksācijas gadā tā izlietojusi 6316 euro, no tiem sabiedriskā labuma darbībai 1263 **euro** jeb 20 %, administratīvajām izmaksām 1200 **euro** jeb 19 % un reliģiskajai darbībai 3853 euro jeb 61 %.*

Šajā gadījumā sabiedriskā labuma darbībai bija nepieciešams izlietot vismaz 4737 euro (75 %).

SLO ir aizliegts sadalīt savu mantu un finanšu līdzekļus starp dibinātājiem, valdi, valdes locekļu laulātajiem un radniekiem (SLO likuma 12.panta 1. un 2. punkts).

SLO drīkst bez atlīdzības nodot tai ziedoto mantu vai finanšu līdzekļus tikai uz rakstveida līguma pamata (SLO likuma 11.panta 6.punkts).

63.piemērs

*Reliģiskā organizācija, izsniedzot materiālu palīdzību 16 994 **euro** apmērā draudzes locekļiem, nav sastādījusi rakstveida līgumus, kā rezultātā nav informācijas par finanšu līdzekļu izlietošanas atbilstību paredzētajiem mērķiem, vai līgumā nenorāda likumā noteikto informāciju.*

64.piemērs

*Reliģiskā organizācija taksācijas gadā saņēma ziedojumus 7093,00 **euro** un ieņēmumus no saimnieciskās darbības 2310 **euro**. Reliģiskā organizācija izlietoja ziedojumus 3372,00 **euro**, ieņēmumus no saimnieciskās darbības 2310,00 **euro** (kopā 5682,00 **euro**) 100 % reliģiskajai darbībai, sabiedriskā labuma darbībai izlietoti 0,00 euro jeb 0 %.*

64.piemērā sniegtajā gadījumā netiek ievērota SLO likuma 11.panta otrā daļa, ja SLO saņemto ziedojumu kopsumma kalendārajā gadā pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas (20X8.gadā 5160,00 euro), šai organizācijai ir pienākums ne mazāk kā 75 procentus no šīs kopsummas, ko veido attiecīgajā kalendārajā gadā izlietotie ziedojumi un ieņēmumi no tās saimnieciskās darbības, kurai piemēro nodokļu atvieglojumus, izlietot tikai tai sabiedriskā labuma darbības jomai, kura minēta lēmumā par SLO statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai.

Būtiskākās kļūdas, aizpildot pārskatu "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" (4.pielikums):

- pārskata "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" izlietojuma kopsumma nesakrīt ar "Ziedojumu un dāvinājumu pārskata" postenī "Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma kopsummu" un pārskata "Iepriekšējā gada darbības pārskats un turpmākās darbības plāns" deklarēto ziedojumu un dāvinājumu izlietojumu kopsummu;
- pārskatā "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" un pārskatā "Iepriekšējā gada darbības pārskats un turpmākās darbības plāns" nav uzrādīts sabiedriskā labuma guvēju skaits;
- pārskats "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" nav aizpildīts saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumiem Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem" (nav detalizēti aprakstīta pārskata pozīcija "Ziedojumu un dāvinājumu izlietojuma apraksts", kurā jānorāda konkrēti projekti, pasākumi, aktivitātes, kuriem ziedojumi un dāvinājumi ir izlietoti, detalizēti atšifrējot to kopsummas apakšpunktos);
- pārskata "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" 6.ailē "Sabiedriskā labuma darbības joma" tiek norādīta joma, kas neatbilst lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu norādītajai sabiedriskā labuma darbības jomai.

65.piemērs

Lēmumā par sabiedriskā labuma statusa piešķiršanu reliģiskajai organizācijai "X" noteikts, ka tās sabiedriskā labuma darbības joma ir labdarība. Savukārt gada pārskata ziedojumu un dāvinājuma pārskata tabulā "Detalizēta informācija par izlietotajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" reliģiskā organizācija "X" norādījusi, ka ziedojums izlietots kultūras veicināšanai – baznīcas remontam.

Reliģiskā organizācija "X" pārskata aizpildīšanā pieļāvusi kļūdu, jo 6.ailē "Sabiedriskā labuma darbības joma" norādītā joma ir kultūras veicināšana, savukārt lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu norādītā sabiedriskā labuma darbības joma ir labdarība.



Būtiski reliģisko organizāciju gada pārskata pielikumā atšifrēt ieņēmumu no saimnieciskās darbības izlietojumu SLO darbībai. Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumos Nr.928 "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem" šāda prasība nav iekļauta, bet, ņemot vērā, ka Valsts ieņēmumu dienestam jāpārbauda SLO izlietojums, kas izriet no SLO likuma, tiek lūgts reliģiskajām organizācijām sniegt papildu informāciju Valsts ieņēmumu dienestam.

Pielikumi

1.pielikums

Valsts ieņēmumu dienesta metodiskajam materiālam
 “Reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaitē
 divkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskata sagatavošana
 un nodokļu piemērošana”

Dokumenta nosaukums

Dokumenta Nr. _____

20__gada__.

Reliģiskās organizācijas

nosaukums _____

Reģistrācijas numurs _____

Juridiskā adrese _____

Automobiļa marka _____

Automobiļa valsts numurs _____

Automobiļa vadītāja(-u)
 vārds(-i) un uzvārds(-i) _____

Periods no 20 __.gada _____ līdz 20 __.gada _____

| | |
|--|--|
| 1. Odometra stāvoklis mēneša sākumā (km) | |
| 2. Odometra stāvoklis mēneša beigās (km) | |
| 3. Nobraukums (km) | |

| | |
|--|--|
| 4. Automobiļa degvielas atlikums pārskata perioda sākumā (litri) | |
|--|--|

| | |
|--|--|
| 5. Automobiļa degvielas atlikums pārskata perioda beigās (litri) | |
|--|--|

| | |
|--|--|
| 6. Faktiski patērētā degviela pārskata periodā (litri) | |
|--|--|

Kopsavilkums par iegādāto degvielu

| Nr.p.k. | DUS | Čeka numurs | Datums | Degvielas daudzums (litros) | Darījuma vērtība (euro) |
|---------|-----|-------------|--------|-----------------------------|-------------------------|
| | | | | | |
| | | | | | |

Maršruts:

| |
|--|
| |
| |

Dokumenta izstrādātāja paraksts _____

Paraksta atšifrējums _____

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

2.pielikums

Valsts ieņēmumu dienesta metodiskajam materiālam
“Reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaites
divkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskata sagatavošana
un nodokļu piemērošana”

IEPIRKUMA AKTS

Iepirkuma akta numurs _____

Izrakstīšanas datums 20__ .gada ____. (vārdiem)

Preču piegādātājs _____

Vārds, uzvārds _____

Personas kods _____

Preču izsniegšanas vietas adrese _____

Preču saņēmējs _____

Reliģiskās organizācijas nosaukums _____

Reģistrācijas numurs _____

Juridiskā adrese _____

Preču saņemšanas vietas adrese _____

Informācija par precēm

| Nosaukums | Mērvienība | Daudzums | Vienības cena (euro) | Kopējā vērtība (euro) |
|-----------|------------|----------|-------------------------|--------------------------|
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |

Darījuma kopsumma, EUR (cipariem) _____

Kopā apmaksai, EUR (vārdiem) _____

Izsniedza:

Vārds, uzvārds _____

Paraksts _____

Datums 20__ .gada ____. (vārdiem)

Saņēma:

Vārds, uzvārds _____

Paraksts _____

Datums 20__ .gada ____. (vārdiem)

Reliģiskās organizācijas divkāršais ieraksts

3.pielikums

Valsts ieņēmumu dienesta metodiskajam materiālam
“Reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaitē
divkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskata sagatavošana
un nodokļu piemērošana”

Pārskats ziedojumu/kolektes saskaitīšanai

Reliģiskās organizācijas nosaukums

20X1.gada __. _____

| Nomināls | Daudzums | Summa (EUR) |
|----------|----------|-------------|
| 500,00 | | |
| 200,00 | | |
| 100,00 | | |
| 50,00 | | |
| 20,00 | | |
| 5,00 | | |
| 2,00 | | |
| 1,00 | | |
| 0,50 | | |
| 0,20 | | |
| 0,10 | | |
| 0,05 | | |
| 0,02 | | |
| 0,01 | | |
| Kopā | | |

Summa (vārdiem) _____

Mērķziedojums _____

Skaitīja

Vārds, uzvārds, paraksts

Skaitīja

Vārds, uzvārds, paraksts

Skaitīja

Vārds, uzvārds, paraksts